

Från hembygdsarbetet

Altuna hembygdsförening

Altuna hembygdsförening har under senare år genomfört en verksamhet, som i mycket präglats av traditionens tecken. Antalet medlemmar har hållit sig kring 120 betalande medlemmar. De traditionella inslagen har utgjort fasta punkter i bygdens liv. Diskussionerna i föreningen har vid ett flertal tillfällen handlat om möjligheterna att engagera senare inflyttade familjer. Några av programpunkterna, som t ex lådbilsrallyt på höstarna, har också lockat helt nya besökare. Programpunkter som Birkaresa, har också lockat äldre medlemmar att genomföra en resa, som länge varit önskemål, men "inte blivit av" i yngre dagar. Föreningen står som fadder för en runsten den sk Buskastenen som ligger "oländigt" i en skogsbacke vid en gammal forvåg. Den har rengjorts och förfrågan har gjorts till Runverket och möjlighet av imålning och lagning. Vägen kommer att snitslas och vara föremål för utflykt, eftersom många inte kunnat besöka platsen på lång tid. Vidare kommer en bättre skyltning av bygdens sevärdheter att genomföras under sommaren.

Till föreningens diskussionsämnen

hör stöder ur hembygdsgårdar. Alltsedan 70-talet är föremålen stöldmärkta och fotografering av rum och föremål har genomförts och är i det närmaste klar.

Till samtalsämnena under senare år har också hört korrusion av museisamlingen av förhistoriska föremål. Detta kommer att bli ett växande problem för hembygdsgårdar, eftersom även risker finns att idealiteten genomför egna konservatorsuppgifter. Ty föremålen vill man behålla i hembygdsgårdarna.

Beträffande verksamheten för 1991 kan nämnas följande punkter.

Trefaldighetsaftonen inföll detta år 25 maj och välsignades som oftast av vackert väder. I all sin enkelhet blir det alltid en stilla högtidsstund vid källan i Sörängen. Samligen i hembygdsgården efteråt med medhavt kaffe känns som en riktig lördagkväll i bondgården.

Midsommaraftonen samlar alltid mycket folk och har alltid en personlig touch av den rote, som står för festen. Denna gång var det Fröslunda, som skapade ett trevligt firande för närmare 400 deltagare. Årsmötet ägde rum 30 juni och innebar omval av styrelsen, men med memento om att fler repre-

Altuna hembygdsförenings första sammanträde 15 augusti 1931. Initiativtagare och ordf var läroverksadjunkt K A Karlinder. Årsavgiften fastställdes till 1 krona.

sentater av yngre årgångar borde väljas in.

Till de nya traditionerna hör lådbilsrallyt. Udda inslag kan tyckas, men lockar alltid nya deltagare och medlemmar. Glädjefyllt och roligt att se barnens fantasifyllda ekipage. Prisutdelning i hembygdsgården är alltid uppskattad.

I augusti samlades också medlemmar kring samtal om gamla kort från bygden. Ett lättarrangerat evenemang, som rekommenderas varmt. Även här kom nya deltagare, som delgavs information om den vackra bygd de hamnat i.

Årets sista evenemang kan sägas var den auktion, som avhölls i Altunagården 28 nov. Vad många kanske inte tänker på, är att dessa bygdeauktioner i föreningsregi i sig själva också är kulturhistoria i takt med att tex kyrkliga syföreningar läggs ned. Auktionen inbringade ett gott netto till föreningens och bygdens fromma. Altuna hembygdsförening kan se tillbaka på en 60-årig tillvaro och har många, många spännande och utmanande uppgifter framför sig.

Mona von Engeström

Björklinge hembygdsförening

Björklinge hembygdsförening har 1991 verkat i 20 år. Jubileet uppmärksammades inte med något speciellt program utan årets arrangemang har varit de traditionella.

Medlemsantalet är 215. Årsstämman i mars samlade drygt 90 personer. Efter förhandlingarna höll arkeolog Ulf Bodin ett föredrag om Björklinges runstenar av vilka 14 stycken är helt eller delvis bevarande, flera på ursprunglig plats. Ett nytt programinslag var utdelandet av diplom och penningpris i en teckningstävlan, som föreningen utlyst i Björklinges mellanstadieskola. Nio klasser deltog och fyra pris utdelades. Motivet var Skedmakarstugan.

Hembygdsföreningen stod liksom föregående år för valborgsmässofirandet vid Sandviken. Vårtalet hölls av komminister Åke Eldberg och kyrkokören sjöng vårsånger. En kase brann vid strandkanten.

Kyrkstigsvandringen mellan Kättsbo och Lagmansbo genom Allmänningsskogen lockade endast ett trettiotal spänstiga. Dagen var regning och kall och den andra år så stämningsfulla gudstjänsten i Lagmansbo hage måste förläggas inomhus i Forsby bygdegård. Tipsfrågor på gamla föremål från museet var anordnad.

Björklingedagen inföll också den under årets regniga och kalla försommar. Friluftsgudstjänsten måste förläggas till kyrkan och den bondauktion med skänkta möbler och föremål och som

förväntats dra mycket folk, blev glest besökt och de som ropade kunde göra verkliga prisfynd.

Årets utflykt gick med fullsatt buss till Älvkarleby och Gävle. I Älvkarleby var vattenfallen påsläppta på grund av ombyggnaden av kraftverket. Fiskerivårdsanstalten och hantverkscentrum besöktes. I Gävle gjordes en mellanlandning i skogsvårdsmuseet Silvanum och en guidad rundtur i staden. Resan avslutades med middag på restaurant Strandgården.

Skedmakarstugan stod öppen för besök under valdagen 15 september. Ett hundral besökare passade på att titta in i den gamla fattigstugan, som en gång hyste Björklinges första telefonväxel. En identisk växel har deponerats där av Televerkets museum i Stockholm. Elden brann i järnspisen och de som önskade kunde få nykokt kaffe.

Höstträffen hölls 6 nov i Församlingshemmet med ett sextiotal deltagare. Huvudpunkt på programmet var filmer, som tagits på femtiotalet av lantmästare Henrik Lovén av arbetslivet på Sätuna. Filmerna är överförda till video och kommenterade av honom.

En torpvandring på Närlinges marker genomfördes i maj i samarbete med Släktforskarföreningen. Dess ordförande, Torbjörn Norman ledde vandringen. En kulturvandring på Dragbyåsen i oktober genomfördes i samarbete med Friluftsförbundet och leddes av Hans Åberg och Gun Wallström.

Museet som är centrum för förening-

Från årsstämman 1991. Ordförande R. Eriksson delar ut diplom och penningpris till pristagarna i Hembygdsföreningens teckningstävling i klasserna 1-5.

ens verksamhet, har besökts av närmare 600 personer fördelat på grupper och enskilda besökare. Guidning, vård av föremål och städning sköts av föreningens medlemmar. I det ombyggda stallet, som är sammanbyggt med museet, är halva utrymmet uthyrt som vävstuga till Vuxenskolan och i den outhyrda delen, aktivitetsrummet, förekommer en livlig verksamhet som vävning, studiecirkel och andra sammankomster. Där förvaras och arbetas med föreningens fotoarkiv, som vid årsskiftet innehöll över 1 400 foten, de flesta med negativ. Ett registrerat arkiv med gårdshandlingar räkenskapsböcker, auktionsprotokoll etc från bygden förvaras av föreningen i ett särskilt skåp i kyrkans arkiv.

Årsskriften Björklinge förr och nu 1992 innehåller bla flera artiklar från säterigården och byn Närlinge. En handlar om drottning Kristinas hovskräddare Johan Holm, som blev adlad

Leijoncrona och hans släkt. Andra bygger på gårdshandlingar och Mathias Kruses almanackor. Mathias Kruse var en av säterigårdens ägare under 1800-talet. Folkpartiet i Björklinge 60-åriga tillvaro, ett bondbröllop i Åsby 1908, Hur Södervissjö mossar blev bebodda är andra artiklar bland många. Årsskriften är rikt illustrerad.

Gun Wallström

Björkö-Arholma Sjömannaförening

20 jan. Styrelsesammanträde.

16 feb. Skepparafton. Sjökapten Johan Kull berättade om sitt liv som sjöman.

17 feb. Styrelsesammanträde.

6 apr. Städdag vid museét. 23 medlemmar deltog.

11 apr. Föreningens 100-årsdag. Kransnedläggning på R. L. Blancks grav, föreningens grundare, Vätö kyrkogård.

13 apr. Årsmöte i museét. 65 medlemmar deltog, därav 18 nya.

20 maj. Styrelsesammanträde.

15 jun. Museét öppnar för säsongen.

29 jun. 100-årsfest vid museét i soligt men blåsigt väder.

Sång, musik, underhållning samt förtäring i form av olika sorters strömming bjöds och många lät sig väl smaka.

25 aug. Museét stänger för säsongen.

31 aug. Sedvanlig höstfest i Bogeheu-

Monica Gustafsson berättade om växter i vårkvällen vid Fridegårdsstugan. Foto Henry Emanuelsson.

set medlemmar, vänner och bekanta. 60–70 personer.

11 okt. Skepparafton. Arne Sundström berättade om "Skärgårdsbåtar".

22 nov. Skepparafton. Sjökapent Folke Andersson berättade och visade bilder från en seglats med 3-mastbarken Statraad Lehmkuhl. 49 personer

Under året har hållits två protokollförda sammanträden.

Museét har besökts av ca 1 000 personer.

Styrelsen

Boglösa hembygdsförening

Årsmöte hölls den 28 mars i Boglösa församlingshem. En av föreningens medlemmar, textilkonstnär Barbro Ager-Ländin, Grisslehamn visade då

lapptäckesteknik och föreläste till ljusbilder, vilket var mycket uppskattat.

I början av maj var en växtkurs ordnad vid Fridegårdsstugan i Gåde och Monica Gustafsson, Enköping som ledare och som samlade ett 20-tal deltagare.

Den 12 juni hade föreningen en kulturvandring i Lillkyrka med Ingvar Eriksson, Mösa som ciceron, då bl a den storslagna Finnshögen från 4–500-talet före Kr liksom många fornlämningar i anslutning till Upplandsleden besågs.

Sommarens hållristningsvandring hade den stora Rickebyhällen som utgångspunkt för vidare vandring till ristningarna i terrängen mot Övre Rickeby. 40 personer deltog med antikvarie Eva Lindahl, Grillby som ledare. En skön och ljum augustikväll var en hållristningsvandring i lyktsken ordnad i Hemsta naturreservat, också då med 40-talet deltagare.

Hållristningsgården har under året

haft 860 besökare varav 123 varit från främmande nation. Fridegårdsstugan i Gåde har haft drygt 500 besökare, bla två bussar med resenärer från Upplands fornminnesförening och hembygdsförbund.

Årets sommarresa företogs den 13 juli med full buss till Västafors hembygdsgårds anläggningar intill Västanfors kyrka invid Fagersta. Vidare besöktes Tovsbo värdshus och Galleri Astley i Uttersberg som verkligen var en förnämlig upplevelse.

En studiecirkel som behandlat dialektord och folkminnen i Enköpingstrakten har pågått under året och fortsatt även under 1992.

Året avslutades traditionsenligt med luciafest i församlingshemmet den 13 december.

Henry Emanuelsson

Danderyds hembygdsförening

Danderyds hembygdsförening är organiserad med en "huvudförening" och fyra avdelningar; den förstnämnda med ca 1230 direktanslutna medlemmar. Avdelningarna är Danderyds Slöjdgille med ca 330 medlemmar, Danderydskören med 44 aktiva medlemmar, Danderyds Folkdanslag med 62 och Danderyds Spelmän med 25 aktive medlemmar. Samtliga avdelningar har representanter i hembygdsföreningens styrelse. Ordförande är Per Gunnar Mossberg.

I Danderyds hembygdsförenings regi ordnas årligen ett betydande antal arrangemang. Så även 1991. Till detta kom att 1991 var föreningens jubileumsår. Varom mera nedan.

Året inleddes med julransplundring för barn i januari, följd av brasafton med underhållning i februari och årsstämma i april. I denna medverkar avdelningarna. Årets stämmoprogram innehöll också ett föredrag av Gunnar Elmedahl om folkmusiken förr och nu.

Föreningens Valborgsmässofirande i Kvarnparken samlade i år ca 3000 personer. I firandet deltog Danderyds blåsorkester, Danderydskören och med traditionellt vårtal – denna gång av föreningens nya vice ordförande Siv Orrhansé. Vårbrasa ingår givetvis liksom också fyrverkeri. I brist på kommunalt anslag 1991 för detta hade bössinsamling måst organiseras.

Vårens ankomst firades traditionellt även den första maj med musik av blåsorkestern på flera håll i Enebyberg och västra Danderyd, och uppvisning av Folkdanslaget vid Danderydsgården.

Den 5 maj stod så föreningen tillsammans med församlingen för en Hembygdsgudstjänst i Danderyds kyrka under medverkan bla av Danderyds Spelmän.

Årets största begivenhet är midsommarfirandet i Kvarnparken som börjar redan kl 6 på morgonen med lövhämtning, följd av majstångsklädning och ett fullmatat program för barn och vuxna.

För årets höstutflykt den 28 septem-

ber var Vadstena målet. De 100-talet deltagare fick del av ett mångsidigt och givande program.

För Danderyds hembygdsförening satte dock föreningens 50-årsjubileum sin prägel på det gångna året.

Jubileet var koncentrerat till dagarna 18–20 oktober och innehöll en fotoutställning i Mörbybiblioteket, en konstutställning i Danderydsgården, jubileumsdans och jubileumsmiddag (med ca 120 deltagare) där samt hembygds gudstjänst i Danderyds kyrka.

Till jubileet hade hedersordföranden Sture Lindgren skrivit en krönika om de 50 åren. Denna krönika blev årets utgåva av Danderydiana.

Liksom tidigare år avslutades verksamhetsåret med Luciauppvaktningar på ålderdomshemmen Solgården och Tallgården.

För Slöjdgillet innebär den 6 juni en årligen återkommande högtidlighet på morgonen utanför Kvarnstugan som gillet disponerar. Årets julmarknad i Danderydsgården den 24 november blev vidare en stor framgång med en bruttoförsäljning om ca 76 000 kronor.

Danderydskören framträdde bla i Djursholms kapell den 11 december med ett uppskattat program under rubriken Musik i juletid.

Per Olov Lalin

Danmarks hembygdsförening

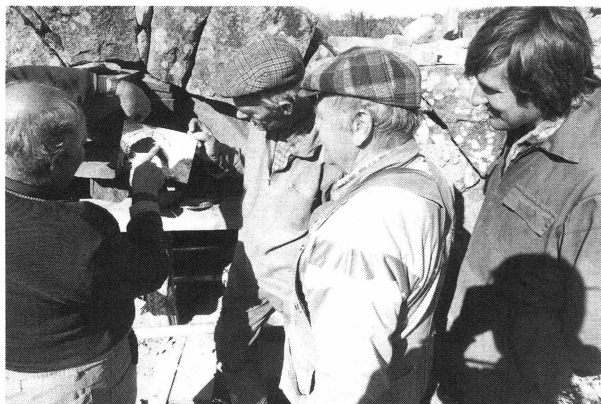
1991 var ett bra år, med god medlemsutveckling och intressanta projekt och aktiviteter. Vi fick 51 nya medlemmar och har nu 208 betalande. En resa till Birka lockade närmare 130 personer, inklusive deltagare från våra grannföreningar. Hans Lustig visade våra soldattorp på en rundvandring i maj. Skördefesten ”Danmarksdagen”, en ny aktivitet, genomfördes 7 sept på Kumla gård med ca 200 deltagare.

Men när det gäller projekt har renoveringen av den gamla landsvägsbron i Vedyxa dominerat helt, och den 8 november 1991 kunde den återinvigas i närvaro av frivilliga, landsantikvarie Stig Rydh och vägdirektör Yngve Jordeby m.fl. En av eldsjälarna, Stig Danielsson, sedan tyvärr avliden, berättade om de flera hundra timmar som under sommaren lagts ner på bron. Då hade det gått nära tre år sen vi upptäckte att bron var i fara och larmade länsantikvarien. Ett första möte hölls i juni 1989, och då var även vägverket med.

Därför kunde man ge oss 10 000 kronor till upprustning – om vi tog på oss allt framtida underhåll och vattenrättsligt och skadeståndsrättsligt ansvar. Om bron av något skäl måste rivas skulle föreningen få stå för konstnaderna. Det här kändes lite som att stoppa huvudet i en snara, så vi avstod från erbjudandet. 1990 hittade länsantikvarie Karl Johan Eklund 15 000 kr i anslag, och Yngve Jordeby på Vägverket sa ja till vårt för-

Valvet börjar svikta – något måste göras, upptäckte vi sommaren 1988. Foto Gunnar Olsson.

Rune Ornholmer (t v) visar i juni 1991 Gustav Brugård, Stig Danielsson och Niklas Danielsson hur valvet ska räddas. Foto Gunnar Olsson.

Färdig och fin! Proffs och frivilliga har hösten 1991 räddat Vedyxabron – kanske för ett sekel framåt! Foto Gunnar Olsson.

slag till upprustning och erbjöd lån av utrustning.

Därmed kunde vi sätta igång. I maj 1991 samlades Per-Arne Risberg och Gustav Brugård från styrelsen, Vedyx-aborna Stig och Niklas Danielsson och stenexperten Rune Ornsholmer från Almunge vid bron. En plantbädd måste läggas på åns botten, hela brovalvet skulle stämpas och vägbeläggningen skalas av. Rune hade det professionella ansvaret, och Stig ledde de frivilliga. Han, Per, Niklas och Gustav jobbade under sommaren med isärtagning och återställning, rivning av glidformen, grusning och tillsnygging. Flera hundra timmar lades ner och resultatet blev fint. Den 30 ton tunga bron ska nu klara ännu ett sekel.

Gunnar Olsson

Dannemora hembygdsförening

Dannemora Hembygdsförening hade under 1991 ett mycket gynnsamt år med många aktiviteter.

22 febr. Vintermöte där Håkan Petersson, Morkarla berättade om sin idol Kalle Jularbos levnad och visade bilder från hans musikaliska verksamhet beledsagat av musik.

26 maj. Dannemora marknad vid Hembygdsgården med ett 30-tal marknadsstånd, ett återkommande tillfälle att tänka sig tillbaka till den marknad, som un-

der århundranden gick av stapeln i Dannemora.

6 juni. Nationaldagen firades vid Hembygdsgården med tal av Nils Hjorth och sång av Dannemorakören.

23 juni. Lilla midsommarafton firades som vanligt vid Hembygdsgården med musik och resning av midsommars-tången och dans kring denna. Fint väder och stor publik.

juli. Musikveckan i Östhammars kommun hade förlagt en sång- och musikgrupp till Hembygdsgården. Också där stor publik och trevliga musikanter.

25 aug. Österbydagen där olika föreningar samverkar för bygdens bästa. Hembygdsföreningen hade många aktiviteter igång, bl a serverades silltallrik och kaffe vid Hembygdsgården och guidade vandringar vid Dannemora gruvor. Dessutom guidade bussresor på "bruksskogen".

11 juni. Utflykt till Täby-Vallentuna Hembygdsförening, som visade den moderna kyrkan, till stor del byggd av glas. Dessutom besågs gamla vikingabygder och Rönninge by, som är Hembygdsföreningens museum.

7 sept. Återigen en utflykt, denna gång till Lingnåre stenåldersby i Hållnäs, där Anders Broberg föreläste om de utgrävningar som gjorts vid Lingnåre. Vi besåg också Griggebo gamla vattendrivna ramsåg. Uppbehåll gjordes i Lövsta bruk. Därefter avslutades utflykten i Berkinge, där man visade film om planer på att återställa det gamla bruket.

22 dec. Lilla julafton firades som vanligt i Hembygdsgården med musik, glögg och kaffedrickning. Tore berättade om kloka gummor och gubbar, som läste på brännsår, ormbett och andra svåra åkommor.

Den nybygda bagarstugan blev en verklig succé under året. Efter ett kortare öppethållande under våren blev höstmånaderna oktober och november överbokade av hugade bagerskor, som ville lära eller lära ut hur ett brödbak går till.

Vävstugan har flitigt använts och är en gemytlig mötesplats för våra vävintresserade damer, som arbetar för Hembygdsföreningens bästa.

Vår föreningstidning "Dannemora-bygden" blev som tidigare år mycket eftertraktad och såldes i många hundra exemplar.

Den förra året påbörjade soldatinventeringen har avslutats vad beträffar Film, Dannemora och Morkarla socknar. Det är meningen, att bygdens innevånare skall kunna få känna dessa indelta soldaters öden, namn och bosättning. Ett mycket stort arbete, som utförts av Malla Jansson.

Milstolparna längs våra vägar inom Films, Dannemora och Morkarla socknar har registrerats och avbildats.

I hembygdsarkivet ökar samlingarna. Årets fynd är en "torshammare" från vikingatiden och ett antal stenyxor, som jorden dolt i många hundra år. En stor mängd gamla fotografiska glasplåtar, som vi nu håller på att rengöra och få

kopierade, har skänkts till Hembygdsföreningen. Arkivet sköts exemplariskt av vår duktige arkivarie Nils Hjorth.

Årets stora evenemang, som också blev en storslagen hembygdsfest, blev återinvigningen av det gamla, men nu renoverade brunnshuset vid Karmdammen. Den 4 aug klämtade den gamla brunnsklockan till samling. En stor publik hade infunnit sig. Tore Blom, vår ordf., kunde i sitt hälsningstal berätta om det fantastiskt idoga arbete som föreningens medlemmar under två somrar utfört. Blå har plankor och bräddor i golv och väggar bytts ut, nytt tak av egenhändigt tillverkade spån har lagts på och tjärats. Utgifterna för material mm har utgått till ca 26 000 kr. Därav har i anslag erhållits 12 000 kr. Området kring brunnshuset har avröjts från träd och buskar och bör kunna bli en plats för samling och vererkvickelse.

Det blev en återblick på gångna tiders brunnsliv förmedlade av Nils Hjorth och scener som medlemmar ut Österby Herrgårdsspel, Brukssextetten och Strömsbergs Folkdansgille framförde. Brunns gumman själv i Malla Janssons gestaltning serverade vatten till alla besökare. Det var idel lovord, som länsantikvarie Karl Johan Eklund framförde i sitt högtidstal. Han tackade Dannemora Hembygdsförening för ett enastående engagemang för kulturmiljön i den här delen av länet och avtäckte tillsammans med Tore Blom en minnestavla. Vi kände glädje och stolthet att kunnat återställa platsen för den under 300 år nytt-

Återinvigningen av det gamla nu renoverade brunnshuset vid Karmdammen.

jade livgivande källan. Högtidligheten avslutades med en andaktsstund där man unisont sjöng ”Här är gudagott att vara”.

Under sommaren har föreningen guidat bussresenärer och andra vid Danne-mora gruvor.

Vid Hembygdsgården har serverats kaffe med hembakat bröd varje lördag- och söndag under maj t o m augusti månader.

Tyvärr hade vi också en otrevlig händelse i form av ett inbrott i Hembygdsgården. Två värdefulla skåp från 1600-talet blev tjuvarnas byte. Ersättning har erhållits från försäkringsbolaget.

Einar Tillman

Edsbro hembygds- och föreläsningsförening

Verksamheten under året 1991 har till största delen följt det traditionella mönstret med bla tipsrunda, Valborgsmässofirande, friluftsgudstjänster, utflykter, en sommarkväll vid den gamla Fornborgen och årets höjdpunkt Brukets dag i augusti vilken firas vartannat år. Där fick besökarna se hur folk levde och arbetade på den tiden Edsbro masugn ännu var i gång. Bland mycket annat visades smide, repslagning, handmjölkning och smörkärning, vilket allt rönt stor uppskattning och särskilt bland barnen väckte det stor förundran.

Ett kaffeloteri har anordnats under sommarmånaderna.

Ett stort antal orsbor har solidariskt ställt upp med försäljningen vilken gav föreningen ett välbehövligt ekonomiskt tillskott.

Medlemsantal: 130 vuxna 40 barn.

Elsvig Glinning

Fjärdhundra Hembygds- och Kulturförening

Den årliga större kulturresan gick med fullsatt buss till Mälareöarna vid Drottningholms slott till Svartsjö slott, som en av mina fd elever välvilligt öppnade. Det är ännu inte renoverat inuti. Man kan bara ana den forna prakten.

Vi såg Stenhamra stenbrott med dramatiska stup och djupa grusjöar. Här har gatsten brutits för Stockholms gator. Helgo's berömda utgrävningsområde satte igång fantasin.

Ekebyhov "slott", nu underbart kulturhus, var en upplevelse och något att drömma om. På hemväg gjorde vi en vandring genom hela Drottningholms slottspark.

1:a juni gick vi kyrkstigen mot Sevalle och mötte halvvägs hembygdsföreningen från Sevalle. Kaffekorgar plockades fram, hälsningar och idéer utbyttes.

Vi har invigt fornstigen i den nyröjda Vadsbacken. En grupp intresserade gick runt och beundrade alla nyupptäckta stora, vackra gravhögar från järnåldern/vikingatiden.

Den 22 september gick en bilresa till Österundatrakterna, via Härnevi och Pukberget nära Dompta. Grottorna där och de hisnande stupen blev en upplevelse vi aldrig glömmet.

I Bångsbo fick vi komma in till Bernt Andersson och se alla de stenåldersfynd han hittat i sina åkrar. Det var yxor av olika slag, knackestenar och flisor. Han har gjort kartor över havsnivån vid olika tider. Tyvärr fick vi inte höra honom

spela på nyckelharpa. På hemvägen gick vi upp på Vånsjöåsen och besåg gravfältet med alla stensättningar och den mäktiga utsikten över forna havsbottnar.

Den 5:e nov bar det iväg till Västerås länsmuseum, för att vi med egna ögon skulle få se alla de fynd som bl a Drakenberg grävt fram i Vadsbacken. Kanske blev vi en smula besvikna, vi som dittills bara sett vackra rekonstruktioner på papper. Vi hade svårt att känna igen oss bland alla dessa brända metallklumpar.

16/11–17/11 ställde Lennart Karlander ut sina målningar från Kalhariökens bushmän (San-folket). Han berättade fängslade om hur grymt de bilvit behandlade och slutade med att till gitarr sjunga bushman-visor med de exotiska smackljuden.

Arbetet med att få en kopia av den "stulna" Ändersta-run-stenen fortsätter. Wasamuseet i Stockholm gör kopior i hård-plast. Bara vi får en gjurform från Oxford.

I Vadsbackens gravfält fortsätter röjning och risbränning.

Elmer Turlock Maj-Lis Lingdahl

Friluftsgården Gammelhus

Årets fester och aktiviteter har varit: trettondagsfest, midsommarfest, höstfest i samarbete med MHF samt

försäljning av lotter vid marknader och julslytning.

När det gäller fastighetsunderhåll, inköp mm så har parkeringsplatsen dränerats, dansbanan rivits och förråd under scenbyggnaden iordningställt. Två nya flaggstänger har satts upp vid entrén, en gåva från biografföreningen. Vidare har operation "Bagarstuga" vid Söderbergska gården påbörjats. Till fri-luftsparken har 15 bänkar och 30 bockar inköpts.

Samtliga gäststugor har varit uthyrda för hel säsong maj–september (12 lägenheter).

Kvarngården har varit uthyrd vid 42 tillfällen och utnyttjats för egen verksamhet – IOGT/NTO vid 12 tillfällen. Studiebesök av grupper och enskilda och visning av anläggningen har skett vid 6 tillfällen.

Söderbergska gården har varit uthyrd till Östhammars församling och utnyttjats som tillfällig bostad åt församlingens prästfamilj under tiden 15 december 1990–30 september 1991.

I samband med iordningställande av fastigheten har församlingen låtit göra en del installationer och förbättringar av fastigheten, sålunda har installerats duschkabin, tvättmaskin mm. Dessa installationer har föreningen löst in för 5 000 kr.

Rune Svensson

Gräsö hembygdsförening

Gräsö Hembygdsförening, vars styrelse liksom under föregående år bestod av 7 ordinarie och 3 adjungerande ledamöter, kunde under år 1991 räkna in ca 360 medlemmar.

Det sk Janjansprojektet – flyttningen och restaureringen av ett ålderdomligt boningshus i Söderboda – kom även under 1991 att i hög grad ta föreningens aktiva krafter i anspråk. Sedan grundplattan gjutits under våren pågick byggnadsarbetet hela sommaren och i oktober kunde vi äntligen lägga tak på huset. Men även om Janjansprojektet intagit en central plats i vår verksamhet har vi också efter bästa förmåga försökt hålla andra aktiviteter vid liv.

Under våren besöktes Österlöfsta och Hökhuvuds hembygdsföreningar för att vi skulle knyta kontakter och ta del av deras verksamheter och erfarenheter.

Vi deltog även med eget material i Uppsalautställningen om soldater och båtsmän samt i postutställningen "Öregrund 500 år". Därtill anordnade vi en loppmarknad under sommaren och deltog i den sedvanliga höstmarknaden i Öregrund.

En renovering av det sk "Ryssaltaret" ägde rum under försommaren liksom en skogsvandring utefter den halvmils-långa gamla skolvägen mellan Kallboda och Klockarboda.

Propåer från Östhammars kommun om en försäljning av Gräsö gård föranledde oss att anordna ett möte med inbjudna myndigheter och andra intres-

Gräsö gård. Foto Karin Blent 1981.

senter för att få deras synpunkter och samtidigt redovisa vår egen inställning mot denna försäljning.

Den planerade bebyggelsen av galgbacken i Öregrund var en annan brännande fråga som krävde mycket av tid och kraft, resor, brevskrivning, foto-grafering och dokumentation.

Under hösten företogs en ålandsresa för att dokumentera minnet av Örskärsolyckan den 25.12.1877 och vid årets slut startade också vår medverkan i ett av Upplandsstiftelsen initierat teaterprojekt med Gräsöanknytning avsett att framföras sommaren 1992. Vårt arki-

veringsarbete i form av insamling av kopierade gräsöhistoriska handlingar från olika offentliga arkiv har kunnat bedrivas i stort sett oförändrat och medlemsbladet gräsöbulletinen har kommit ut med 3 nummer under året.

En hembygdsförenings uppgifter är närmast obegränsade men inte tillgången på krafter och medel. För att i någon mån försöka minska denna obalans intensifierades under hösten våra ansträngningar att sprida hembygdsaktiviteterna över ön, bla genom att engagera Gräsöskolans elever i skötseln av ett järnåldersgravfält och genom att

inrätta lokalgrupper i olika byar på ön. Vi hoppas att detta skall ge ett positivt resultat inom de närmaste åren, både i antalet aktiva medlemmar och för föreningens ekonomiska resurser.

Gräsö Hembygdsförening

Hagby Hembygds Förening

Den 7/3 höll föreningen årsmöte i fd skolan där medverkade Håkan Liby som talade om hur man planerar ett Hembygdsmuseum. Den 23/3 var det Sillfest i fd skolan, ett 60 tal deltog och det hela var mycket lyckat.

Valborgsbrasa var det traditionsenligt, men på ny plats nämligen vid Hagby vägskaål, Holger Lindblom höll tal till våren Hagbykören sjöng under ledning av Anna Brolin och Hagby Spelemän spelade.

Det som var tänkt som gökotta ändrades i år till gökafton, vi samlades vid Ekeby sjö där Kjell Hybinette berättade om fåglar vi hörde och såg, Holger Lindblom talade om gårdarna Rensmyran och Kroksbo, som avslutning vitjades kaffekorgen en skön vår och försommarkväll den 30/5.

Midsommarfirandet på planen mellan fd skolan och blivande museet blir troligen inledningen till en ny tradition. Efter resning av midsommarstången, som först smyckats med löv och blommor vidtog dans och lekar under led-

ning av Alise Brunnberg och musik av Spelmanslaget. Kaffe i det gröna, pilkastning ridning, skjutning med luftgevär, dragkamp, glassförsäljning m m ca 200 pers var glada och trivdes i det fina vädret.

För övrigt har verksamheten till stor del handlat om upprustningen av det blivande museet där många deltagit, men särskilt flitiga har Helmer Eriksson och Gunnar Åhlander varit. Studiecirkeln arbetar vidare på nästa utgåva av Hembygdsboken.

Hagby är fantastiskt med alla trevliga och hjälpsamma människor som ställer upp för att bygden skall fungera i alla sammanhang.

Styrelsen tackar för ett händelserikt och bra år för Hagby Hembygdsförening.

Stig Nilsson

Husby-Ärtinghundra Märsta hembygdsförening

Föreningen arrangerade två föredrag. På våren berättade Tomas Stavbom om Sätuna gård och presenterade innehållet i den bok han skriver om Sätuna Gård och som beräknas komma ut under januari 1992. Sigvard Larsson från Sättraby gästade Husby skola där han berättade om gamla julseder.

Bussutflykten 1991 gick till Roslagen. Med Sigvard Larsson som guide besökte vi hans gårdsmuseum samt Edsbro mas-

ugn och hembygdsgård. Ett kort uppehåll gjordes vid Edsbro kyrka. På Svanberga gästgivaregård intogs den avslutande middagen.

Gökotta firades som vanligt. För andra året i följd vid torpet Elgestalund.

Hembygdens dag i augusti har nu blivit tradition. Till traditionen hör dessutom att vi alltid har haft bra väder. Denna gång hade vi usel kontakt med vädrets makter. Det ena regnmolnet efter det andra tömde sin last över Husby by. Torpet på Täppavallen är nu klart och kan ta emot besökare. I år var det visning på Steninge slott. En del av de medverkande åkte till Steninge men återvände till Husby för en avslutande supé. Besöksantalet var betydligt mindre än tidigare år, men vi är glada för att så många ändå trotsade regnet och kom till vår fest.

Öppet hus i Husby skola i september. Hans Kundig visade diabilder från sina 30 år i Märsta, 1961–1991.

Lilla Julafton firas numera på lördagen före första advent. Det var tredje gången den firades och deltagarantalet ökar för varje år.

Ista Hemcenter i Odensala bjöd in oss att presentera föreningen och vår verksamhet i december. Odensalagruppen ställde upp med en liten utställning med bilder och texter. Gruppen har under året sammanställt ett häfte kallat "Odensala, vår bygd".

Släkt- och Hembygdsforskning pågår kontinuerligt. "Original i Odensala" är ett ämne som vi arbetat med under året.

Resultatet skall visas på en utställning i mars 1992.

Minnestallrik nr 6 kom ut i november. Motivet är Märsta gästgivaregård och Hallenbergs affär. Den är tecknad av Pirjo Backman och tillverkad av Gustafsberg.

Diabildvisning med bilder från Märsta och Odensala fortsätter i skolorna. Omkring 300 elever har sett bilderna. Lika många har besökt skolmuseet i Husby skola.

Karolinermonumentet vid Arenberga (intill Sätuna kvarnbacke) har återigen vandaliserats. "Färgsättare" har varit framme. Under året har vi fått en ny medarbetare som är villig att försöka hålla ordning vid monumentet.

Hembygdsträff med representanter för föreningarna i grannbyarna deltog vi i under oktober. Lunda hembygdsförening hade kallat till möte. Det blev många tillfällen till diskussioner.

Studiecirkelverksamheten fortsätter. Vi har tre cirklar igång:

- Odensala, vår bygd
- Vätkurser
- Kallkällor

Den sistnämnda startades efter förslag från Sigtuna kommun. På gamla kartor finns källorna utritade. Finns dessa kvar och hur ser du ut idag? Denna studie skall fortsätta under 1992.

Medlemsantalet som under 1990 var 282 sjönk till 246.

Bror Lindh

Vykort efter teckning av Erik Her-
mansson, Bålsta.

Välkommen till

FRIDEGÅRDSMUSEET i Övergran, Bålsta
uppfört för att hedra minnet av författaren
Jan Fridegård, som under sin livstid skrev
ett 40-tal böcker och upplevde sin ungdom
i dessa trakter.

Håbo Härads Hembygdsförening

Föreningens årsmöte ägde rum 1991-03-12 på Medborgarhuset i Bålsta.

Styrelsen har under 1991 genomfört 5 protokollförda sammankonster.

Föreningen har under året visat sig i form av flera bild- och textutställningar. Icke uthyrda butikers stora skyltfönster i Valhall har visat föreningens program och arbete och Håbos historia. I samband med Fridegårdsspelen under sommaren på Biskops Arnö hade föreningen också en skärmutställning som berättade om Fridegård, Museet och föreningens arbete. I Fridegårdsspels program hade föreningen även några sidor till förfogande. Under höstens Kulturvecka fanns en utställning om bl a trädgårdsodlingen i Bålsta förr i tiden.

I samband med 1:a advent och julmarknaden fanns lottförsäljning, marknadsförening, försäljning och en skärmutställning i Valhall.

Två "Budkaflar" med bl a program-innehåll har gått ut till alla medlemmar. I höstnumret medföljde ett ex av logon med uppmaning att fästas på bilrutan.

Årets program innehöll flera aktiviteter av mer innekaraktär då man efterlyst flera sådana!

28 jan. Trivselkväll med minnen. Anna-Lisa Jacobsson visar gamla föremål och berättar minnen från Bålsta.

7 feb. Sägner, seder och sanningar från Kalmarhalvön. Ingrid Ljungkvist visar bilder och berättar.

5 mars. Att leta hällristningar. Sven-Gunnar Broström och Kenneth Ihrestam berättar om sina hällristningsfynd i Övergran i somras. Bilder och litteratur visas.

12 mars. Årsmöte med Fridegårds-teater. Willy Tappert visar några scener ur den blivande pjäsen "En natt i Juli".

20 mars. Biskops-Arnö förr och nu.

Rektor Birgitta Östlund visar bilder och berättar om öns historia.

13 april. Samvaro under arbete. Städdag på Fridegårdsmuseet.

4 maj. Att vara lantbrukare idag. Göran Eriksson tar emot oss i Brunnsta och berättar om förändringarna idag.

26 maj. Cykelkultur. En 10-km:s runda med kulturinformation. Samarangemang med Korpens Kommuncykeling.

8 jun. Båttur till Birka från Kalmar-sand. Heldagstur med båt och guidning.

1 sep. Gunnes Gård i Upplands Väsby. (Arkeologidagen) Bilutflykt med guidning på den vikingatida gården som är en kopia av utgrävd vikingagård i Pol-lista.

8 sep. "Fritt fram för frossare." Vår hembygdsdag firas med trivseftermiddag och knytkaffekalas. Invigning av efterlängtat rinnande vatten i vårt Museum.

22 sep. Besök på Skokloster slott – säsongutställningen. (Kulturhusens dag.) Inställes p g a litet intresse!

29 sep. Minnes i Håtunaleken? Håtuna-Håbo Tibble hembygdsförening ordnar minneshögtid i Håtuna kyrka.

5 okt. Besök på Segersta Säteri. Inställdes p g a litet intresse!

20 okt. Bilutflykt till Rösa Ring. Börje Sandén i Bro guidar oss och berättar om denna plats, fylld av mystik.

6 nov. Byggnation i Bålsta. Landsantikvarie Stig Rydh visar bilder och berättar om hur vi bäst anpassar om- och nybyggnation till den uppländska miljön.

Föreningens medlemskår är stabil och har under året ökat till ca 180, inklusive hedersmedlemmar.

Styrelsen tackar för förtroendet och tillönskar den nya styrelsen lycka till.

Ingrid Ljungkvist

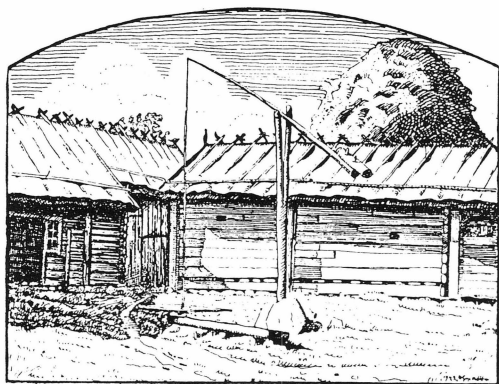
Härkeberga Gille

I år firar hembygdsföreningen 50 år. Det var efter midsommarfesten vid Kaplansgården 1942 som föreningen bildades. Efter det gångna halvsekle har unga, friska krafter nu tagit vid, och intresset för bygd och natur blomstrar som aldrig förr. Inför det stora höstmötet är en 50-årskrönika planerad att presenteras.

Traditionsenligt hölls konsert i kyrkan skärtorsdag under medverkan av Backakvartetten, Uppsala, som framförde Joseph Haydns "Jesu sju ord på korset" med recitation av bibelorden.

Midsommarfesten firades den 21 juni med dansuppvisningar av Enköpings Folkdansgilles senior- och juniordanslag, sånglekar under majstången, rundtur i hästdroska för de unga, naturstig, visning av museet m m.

Bellmans Minne firades den 27 juli på Kaplansgården under stor uppslutning från hela Enabygden. Trubaduren Peder Svan hälsades med recitation av Olof Thunmans dikt "Fredmans sång och minne", och trubaduren tolkade visskatter från Bellman till Evert Taube.

Härkeberga Gilles symbol, vårdträdet och gården, tuschteckning av konstnären David Erikson.

Den 6 oktober företogs studieresa till Ulva Kvarns hantverksby och Uppsala, där huvudmålet var Gustavianum och universitetets historiska samlingar samt deponerade konstsamlingar av äldre och yngre data.

Gärdesgårdarna vid Kaplansgården och gamla bygatan restaureras etappvis och under den gångna sommarens turistsäsong har ett 30-tal gillesmedlemmar svarat för jouten av Nordiska museets prästgård.

Kyrkans Pictormålningar utgör en evig attraktion, och kunnig visning har beretts hembygds-, konst- och andra kulturella föreningar, institutioner och skolklasser av olika stadier.

Kryddgårdens växtbestånd har berikats och bastuverksamheten från ”Lort-Sveriges dagar” är livaktigt med deltagare från sex socknar.

Hembygdsgillet är kollektivt anslutet

till Upplands Fornminnesförening och hembygdsförbund.

Gösta Öhlund

Hässelby hembygdsförening

Styrelsen har under året haft 11 protokollförda sammanträden.

Styrelsen har målmedvetet arbetat för att ytterligare stärka kontakterna med Stockholms läns hembygdsförbund och Sveriges hembygdsförbund för att bättre kunna tillvarata de tjänster som dessa förbund erbjuder. Sålunda deltog 5 styrelsemedlemmar i Stockholms läns hembygdsförbunds årsmöte, som avhölls i Ekhammarskolan i Kungsängen den 23 mars 1991. Många intressanta frågor diskuterades och värdefulla kontakter kunde knytas med andra hembygdsföreningar.

För första gången deltog vår förening i Sveriges hembygdsförbunds riksstämman som hölls i Sunne 8–9 juni. Även här fick vi inblick i intressanta frågor, såsom motioner m.m., och stiftade många värdefulla kontakter. Sveriges hembygdsförbund är sammanhållande för hela den svenska hembygdsrörelsen.

Årsmötet hade uppdragit åt styrelsen att närmare utreda frågan om bibliotekets i Hässelby strand ev. förflyttning till Hässelby gård, en fråga som togs upp av kulturborgarrådet Per Sundgren vid dennes besök på museet. Styrelsen kon-

taktade de flesta av medlemmarna i Hässelby strand för att få en uppfattning om hur de upplevde detta. Samtliga tillfrågade uttalade sig för att biblioteket i Hässelby strand bör bibehållas.

I en skrivelse till stadskansliet i Stockholm den 24 april 1991 har vi uttalat oss för att biblioteket i Hässelby strand bibehållas. Enligt de informationer vi nu har fått kommer biblioteket i Hässelby strand att finnas kvar.

En enkät från Stockholms skolor, läromedelsbyrå, betr. samverkan i miljöundervisningen mellan stadens hembygdsföreningar och Stockholms skolor besvarades i april 1991. Styrelsen uttalade en vilja att hjälpa till i denna viktiga fråga och föreslog projektarbete för eleverna i de högre årsklasserna i frågor som gäller bevarande av Hässelbys natur och miljö.

I skrivelse till Regionplane- och Trafiknämnden har vi yttrat oss om Regionplan 1991 för Stockholms län 1990–2020. Vi betonade vikten av att Kyrkhamnsområdet bevaras som rekreationsområde samt att man allvarligt utreder vilka miljökonsekvenser en koncentration av kommunaltekniska verksamheter vid Lövsta skulle få för Hässelby.

Tillsammans med Hässelby miljöskyddsförening och Hässelby villastads fastighetsägarförening anordnades den 30 januari 1992 en miljödebatt med Nils-Erik Landell som föredragshållare och med politiker och tjänstemän från Stockholms stad i panelen. 110 perso-

ner hörsammade inbjudan. Nils-Erik Landells föredrag till visning av vackra diabilder stämde till eftertanke att vi har en underbar natur att vårda och bevara. Därpå följde paneldebatten. Politiker och tjänstemän informerade om dagsläget för Lövsta-Kyrkhamnsområdet och publiken fick tillfälle att ställa frågor. Ännu finns dock inget bestämt om hur området skall användas och vi får säker anledning att anordna flera informations- och debattsammankomster i framtiden. Vi kommer även fortsättningsvis att bevaka miljöfrågorna.

Våra ansträngningar att återfå Hässelby som postadress har glädjande nog krönts med framgång och den 1 april 1992 får vi åter använda oss av vår gamla postadress Hässelby. Postkontoren i Hässelby strand, Hässelby gård och Hässelby villastad har hört av sig och bett oss vara med och fira händelsen den 1 april.

Den största händelsen under år 1991 tillskriver vi färdigställandet och utgivandet av den länge efterfrågade Hässelbyboken. Vår redaktionskommitté bestående av Sten Börjesson, Georg Granberg och Sixten Hniopek har äran av detta. Vi är dem stor tack skyldiga för att de bevarat Hässelbys historia åt oss och kommande generationer. Det är tur att det finns eldsjälar!

Ett stort problem var finansiering av tryckkostnaderna för boken, ett problem som löstes tack vare att många medlemmar hörsammade vår vädjan om förskottsinsbetalning. Även sponsrade

medel från Solbackens handelsträdgård och Hässelbyverket bidrog till finansieringen. Varmt tack för hjälpen!

Försäljningen av boken har gått över förväntan, den har haft en nästan strykande åtgång. Den vinst som förväntas av detta blir ett bra tillskott för att trygga vårt museums fortsatta verksamhet.

Utflykten till Mariefred med Ångfartyget Mariefred den 1 juni blev en fin upplevelse. Mariefred firade Mariefredsdagen och Ångans dag med allehanda roliga upptåg. Efter rundvandring i staden drack vi kaffe i hembygdsgården – Callenderska gården. Ordförande i Mariefredsbygdens hembygdsförening, Anna-Greta Gustafsson, berättade intressanta saker om Mariefred och om verksamheten i hembygdsföreningen. Nöjda med vår dag återvände vi med tåg till Stockholm. Ca 40 medlemmar ställde upp denna dag.

Besöket på Långholmen lockade 20-talet besökare. Intressant men samtidigt lite kusligt att se de gamla cellerna och rastgårdarna. Numera kan man ta in på hotell eller vandrarhem där. Undrar just hur man sover i de gamla cellerna!

Vårvandringen till Gåseborg i ABF:s och hembygdssföreningens regi blev också lyckad. Ett 20-tal personer ställde upp och trots att vägen var halkig och svår nåddes bergets topp och deltagarna fick dricka sitt medhavda kaffe och njuta av den fina utsikten. Sten Börjesson var färdledare.

En kurs i Hässelbys historia har hållits i ABF:s regi och två kurser i korgmål-

ning har genomförts i Vuxenskolans regi.

Tillsammans med museistyrelsen höll vi Öppet Hus i museet den 22 september.

På försök hade vi också Öppet Hus två kvällar under hösten för att få intresserade medhjälpare till hembygdsföreningen och till museet.

Styrelsen

Hässelby Trädgårds- och Hembygdsmuseum

Styrelsen har hållit 10 protokollförda sammanträden.

Under året har det inkommit många värdefulla saker, bla har Ina Lehman har ritat och framställt en ”dubbelkarta” över Hässelby. Den ena kartan visar Villastaden omkring år 1929 och den andra det moderna Hässelby 60 år senare, år 1989, med nya vägar och nya kvarter. Genom att föra den nya kartan – som går på kullager – över den gamla så kan man lätt se hur det egna området en gång var planerat. Onsdagsgruppen har här hjälpt till med den svåra och precisa monteringen.

Årets utgåva av vår minnestallrik – Hässelby Folkets Hus – är den sjätte och sista i serien kända Hässelbymotiv. Eftersom de givits ut med endast 300 exemplar per motiv och år kommer de att ha ett stort samlarvärde. Vi har ett antal kvar så passa därför på att göra Er serie kom-

plett. Samtliga motiv är ritade av Kristoffer "Fabbe" Wahlberg, som fått mycket erkännande för sina tavlor med motiv från Hässelby.

Den 22/9 kunde allmänheten besöka museet utan att behöva betala entréavgift. Ett populärt initiativ som lockade många besökare. Vi sålde kort, tallrikar och bröd samt serverade kaffe. Sammanlagt gav detta ett fint netto. Dessutom kunde Sten Börjesson ta emot många förhandsbeställningar på Hässelbyboken.

Styrelsen

Järfälla Hembygdsförening

Vid årsskiftet 1991/92 var antalet medlemmar 677. Under året har 3 medlemmar avlidit och 3 begärt utträde.

För medlemsvärningen på Görväldagen och Säbydagen sammanställdes en folder att utdelas tillsammans med nr 1 av Järfälla hembygdsblad.

Järfälla hembygdsblad utkom med fyra nummer. Olle Malmberg var redaktör. 16 medlemmar medverkade med artiklar och rapporter. Roland Norén ansvarade för utsändningen av tidningen.

Mottagare av tidningen har varit samtliga medlemmar, bibliotek, gästhem, kommunkansli, Informationscentral, lokaltidningar och vissa hembygdsorganisationer. Till hjälp för synskada-

de har samtliga nummer lästs in på band av Torsten Byggdal.

Upplagan har i genomsnitt varit 750 exemplar.

Följande arrangemang genomfördes:

26 januari medverkade föreningen vid Midvinterstämman i Kallhälls Folkets Hus. Drygt 30 medlemmar deltog som funktionärer.

Årsmötet i Jakobsbergs Kyrkcentrum 24 februari samlade 81 medlemmar. Historiskt kåseri med bilder av gårdar och torp i Jakobsberg hölls av Lars Gustafsson jr. Doris Strand ansvarade för serveringen.

Brasafton 24 mars i S:t Lukas Kyrka i Kallhäll. 25 personer deltog. Lasse Landberg visade kyrkan och Erik Svedin från Spånga Fornminnes- och Hembygds-gille berättade från Spånga och Järfälla Sockenstämmoprotokoll.

Kulturhistorisk vandring 28 april med Barkarby torpgrupp. 30 personer hade mött upp för att höra Lars Gustafsson jr berätta och guida. I Kyrkbyn visades på grundläggningar.

Kvällsvandring 22 maj på Henriks- torps ägor. Ett fåtal personer hade mött upp i den regniga kvällen. Bertil Risveden och Hans-Ulrich Frohnert berättade om husgrunder och landskapsvård.

Görväldagen 2 juni: Trots det inte helt problemfria vädret besökte cirka 500 personer det lyckade arrangemang- et på Görvälns gård.

Säbydagen 8 september: Programmet som gick i traditionell stil hade lockat

Lars Gustafsson jr till höger berättar om den gamla Kyrkbyn i Järfälla, vid en kulturhistorisk vandring i april 1991.

några hundra personer till Säby gård. Järfälla musikkår, sekelskiftesklädda ryt-tare, åktur efter häst och vagn, dock-teater m. m. och soligt väder därtill gjorde dagen lyckad. Inför Säbydagen hade hembygdsföreningen och Järfälla Ryt-tarförening inbjudit representanter för de politiska partierna till diskussion kring frågor som rör skötsel och under-håll av kommunens kulturbyggnader och stödet till ungdomsverksamheten vid Säby gård.

Igelbäcksvandring 28 september: Jär-fälla hembygdsförening, Norra Järva Hembygdsförening, Spånga Fornmin-nes- och Hembygdsgille, Sundbybergs Hembygdsförening och Solna Hembygdsförening deltog i Igelbäcks-stafett-vandringen. Hans-Ulrich Frohnert ledde ca 30 personer från starten vid Säby gård till Akalla. Övriga föreningar ledde vandringen till Igelbäckens utlopp i

Edsviken. Lokaltidningen uppmärksam-made arrangemanget.

Järvafältsvandring 6 oktober med be-sök på Molnsättra. Bertil Lilliehöök var ledare för en tapper skara på 8 personer som trotsade det dåliga vädret.

Kulturhistoriska miljöer 14 novem-ber. Drygt 10 personer var närvarande när Rolf Källman från Länsmuseiby-rån talade om "Järfällas kulturhistoriska miljöer" samt visade bilder från inven-teringen.

Uppesittareftermiddag 8 december på Ulvsättra gård. Ett 50-tal personer deltog. Ljusstöpning, högläsning, kaffe-servering, sång och musik, försäljning m. m. stod på programmet.

Julmarknad 15 december på Säby gård. Föreningen deltog med försälj-ning av fotokalendrar, böcker och jul-kort.

Arrangemangen var offentliga. De

annonserades i Järfälla hembygdsblad, i lokaltidningarna samt genom affischering. De har refererats i Järfälla hembygdsblad.

Styrelsen

Järlåsa hembygdsförening

Traditionsenligt började året den 20 januari med en julfest för bygdens barn. Små och stora samlades i Granhammar skola till dans och lekar kring granen och med Bengt Jansson som uppskattad ledare.

Söndagen den 27 januari inbjöd föreningen till kyrkkaffe i församlingshemmet.

Familjeträffen i Lövhagen den 23 juni var ej så välbesökt, men trevligt hade vi ändå. Som vanligt kunde man gå naturstig och "Peka rätt".

Den 24 juli gjorde föreningen en bussresa till Västanfors Hembygdsområde, en trevligt utflykt.

Hembygdsdagen den 18 augusti hade som vanligt samlat ett stort antal deltagare. Årets utställning var Hantverk. Där visade bla Järlåsa-vävarna en del av sina alster, Conny Eklund keramik m m, Karin Rosén sina textiltavlor, knyppling m m. Erik Eklund visade sin skicklighet med tillverkning av honung. Bengt Jansson underhöll med dragspelsmusik.

Lördagen den 7 september samlades vi för att äta sill och potatis i Gran-

hammar. En träff som är mycket uppskattad.

Fredagen den 6 december hölls Gåvoauktionen i Granhammar och med ett gott resultat, med Evert Vappsell som auktionsropare.

Vår lilla skrift Järlåsa-bygden kom under året ut med ett nytt nummer. Föreningen tackar för all hjälp och alla gåvor vi fått under året.

Vera Westerlund

Lagunda Hembygdssförening

Verksamheten i Lagunda hembygdssförening har under 1990 och 1991 fortsatt som vanligt. Utöver de traditionella punkterna i programmet; Trefaldighetsafton vid Norrskogs källa i Gryta socken, Nationaldagen på Kvekgården, midsommarfirande vid Bishop hill museet i Biskopskulla och hembygdsdag på Kvekgården, har föreningen anordnat utflykter av olika slag. Under 1990 anordnades en kulturvandring till gamla torp i Biskopskulla och en resa till Gamla teatern i Eskilstuna. Den sistnämnda utflykten anordnades tillsammans med Föreningen Gamla Bion i Örsundsbro. 1991 företogs en dagsutflykt till Gammel-Vala i Brunskog i Värmland och en kvällsutflykt till de arkeologiska utgrävningarna mellan Uppsala och Brunna. Tyvärr har många av aktiviteterna inte varit så välbesökta.

Hembygdssföreningen har också som

vanligt medverkat i den årliga Mickelsmässmarknaden i Örsundsbro med utställningar och hembygdsgata. 1990 var utställningstemat "Musik i Lagunda förr och nu" och 1991 "Handel i Lagunda förr och nu".

Under våren 1991 genomfördes även "Hantverksdagar på Kvek" där skolungdomar från årskurs 2 och 5 fick besöka Kvekgården och bese och lära sig äldre tiders hantverk. Projektet har skett med medel från Bertil Lidbergs fond och i samarbete med Uplandsmuseet.

Våra tre museer, handelsmuseet Kappen, skolmuseet i Nysätra och Bishop hill lockar årligen 1 000-tals besökare.

Övriga projekt som drivs i hembygdsföreningens regi är torpinventeringen, där vi hittills inventerat ca 200 torp och backstugor i Gryta, Kulla och Biskopskulla socknar, och utarbetandet av en turistkarta över Lagunda härad. Under 1991 har även en grupp varit sysselsatt med att lägga upp planerna för en skriftserie. De första numrena beräknas utkomma i samband med föreningens 20-årsjubileum våren 1992.

Göran Ulväng

Litslena Hembygdsförening

Under året hölls fyra styrelsesammanträden.

Litslena Hembygdsförening har ingått ett avtal med Runverket och blivit "runstensfadder" för runstenarna i

socknen (5 st), vilket innebär att vi ska se till att grenar, sly och högt gräs tas bort runt stenarna, att vi – om det behövs – ska rengöra stenarna från lavar och alger samt vara förbindelselänk med Runverket, dvs rapportera om något hänt med stenen.

Föreningen blev också under året medlem i Vuxenskolan.

Under våren besöktes utställningen "Soldat, ryttare och båtsman" på Uppsala Stadsbibliotek. Utställningen hade arrangerats av föreningen Släktforskare i Uppland.

I maj träffades några föreningsmedlemmar och hjälptes åt att "städa" Klangens stuga (föreningens soldatorp). Arthur Pettersson har tillverkat ett skåp med glasdörr till kläderna som suttit oskyddade i farstun.

Den 2 juni genomfördes en kulturvandring med arkeolog Per Lekberg. Först besöktes Trestensbacken vid Källsta. Därifrån gick färden vidare genom Kvarnbacken och avslutades vid Fågelstenen.

En vecka senare var det dags för traditionell hembygdsgård på Djurby. Årets utställningstema var "Bygdens gamla målare" – tavlor av Flugan (Åhlén) och Robban (Andersson) lånades in. Skolastskolans elever bidrog till utställningen med teckningar av sina egna hus och gårdar. Dagen inleddes med gudstjänst – som i år fick hållas inomhus p g a vädret. Bygdens välklingande ungdomskör, Katarinakören, underhöll med sång som knöt an till dagens utställningstema

och Trögds Spelmanslag stod för musikunderhållningen.

I början av augusti var årets andra kulturvandring. Stig Liljander tog oss med på en vandring genom Skolsta och berättade om samhällets historia.

Senare i augusti bjöd föreningen sina medlemmar på grillfest på Djurby gård. Vi hade en gemytlig kväll uppe på rian hos Inga och Lars Ericsson, och det bjöds på helstekt lamm. Ett 70-tal vuxna och barn slöt upp.

Hembygdsföreningen har genom Inga Ericsson låtit ta fram mönster till en duk som vi kallar "Litslenaduken". Mönstret är hämtat från ett gammalt sängöverkast som Svea Andersson i Skolsta har i sin ägo. Inga Ericsson har under hösten börjat väva löpare och tabletter som sen ska säljas.

I slutet av september avslutade föreningen sin offentliga verksamhet med att delta i Skolsta marknad med kaffe-servering. Vid detta tillfälle togs också beställningar av Litslenaduken upp.

Medlemsantalet var under 1991 68 st.

Elisabeth Bergqvist

Lovö Hembygdsförening

Föreningens verksamhetsår inleddes med två vårvandringar på Lovö fornstig, varav en var kombinerad med röjning på Lunda gravfält.

Valborgsmässoafton firades traditionsenligt i Drottningholmsparken. Tal

till våren hölls av general Erik Bengtsson, dessutom förekom körsång och som avslutning ett präktigt fyrverkeri.

Den 2 maj besökte vi några av gårdarna på 100-årsjubilerande Skansen under intendent Ralph Edenheims inspirerande ledning. Vi besökte bl a Apoteket Petissan, vars inredning är hämtad från det nedlagda apoteket på Drottningholm.

Årsmötet hölls i Kina slottskök den 31 maj. Efter förhandlingarna höll intendenten vid Husgerådskammaren, fil dr Göran Alm ett intressant föredrag med diabilder om Slottskyrkan i Drottningholms slott.

Årets försommarutflykt gick till Södermanland, med besök bl a på Tistads slott, Husby-Oppunda kyrka och Vira porslinsmuseum.

Den 24 augusti gjorde vi en utflykt till Björkö. Efter rundvandring på den vackra ön fick vi en demonstration av de pågående utgrävningarna av Birka.

Vid den årliga hembygdsdagen på Rörby och Hogsta i september berättade arkeologen, docent Bo Petré om Stockholms universitets mångåriga seminariegrävningar på Lovö, varvid man ständigt gjort nya upptäckter i denna på fornlämningar så rika bygd. Vidare ordnades vandringar på ett kortare avsnitt av fornstigen med besök bl a på det nyrenoverade lilla lustslottet Hvilan, uppfört som bostad åt Gustaf III:s balettmästare. Dagen avslutades i Lovö kyrka med helgsmålsbön och visning av kyrkan.

Hogsta hembygdsmuseum har som vanligt mottagit besök av skolklasser och andra grupper. Mycket arbete har också nedlagts på att hålla de av föreningen disponerade byggnaderna liksom fornstigen och skidspåren i gott skick.

Föreningen hade vid årsskiftet 1991/92 283 medlemmar.

Malin Beijer

Läbyvads Hembygdsförening

Under året har 2 protokollförda möten hållits. Föreningen har under året haft ca 120 betalande medlemmar.

Föreningen har under året ordnat en julfest för barnen. Dans och lekar kring granen leddes av Kerstin Eriksson. För musiken svarade Per Pettersson. Festen avslutades med att tomten kom på besök.

Årsmötet hölls den 9 mars, ca 60 personer deltog. Efter sedvanliga mötesförhandlingar bjöds det på en enkel supé. Efter maten underhöll folkmusikgruppen "Folkflore".

Sista april ordnades en majbrasa i Cederholms kohage. 50-talet barn och vuxna samlades för att beskåda elden. Föreningen bjöd på varmkorv.

Hembygdsgården firades traditionsenligt på Kristi Himmelsfärdsdagen. Dagen inleddes med gudstjänst i Läby kyrka. Efter kyrkibesöket var det kaffesamkväm i bygdegården. Spelmanslaget "Dur och Moll" från Jumkil samt Läby

kyrkokör medverkade i kyrkan och bygdegården.

Midsommarafton anordnades familjefest på sedvanligt vis, med åktur i lövade skrindor, kaffeservering, tävlingar, dans och lekar kring midsommarstången.

Annandag midsommar hölls friluftsgudstjänst vid bygdegården, varefter föreningen bjöd på kaffe.

Lucia firades den 6 december med luciatåg, lotterier, kaffe samt en paketauktion. Lucia för året var Jenny Adler.

Den 16 december ordnade kulturkommittén ett besök i Valmstedtska gården. Håkan Liby berättade om hur julfirandet kunde gå till förr i tiden. Efter detta gjordes även ett besök på Upplandsmuseet. Där fortsatte Håkan att berätta om julfirandet i Uppland samt visade ett uppdukat julbord från förr.

Åsa Cederholm

Länna Hembygdsförening

Verksamheten inom Länna hembygdsförening under 1991 har omfattat olika aktiviteter. Föreningen har haft skiftande program vid Kvarngården i Bergshamra. På midsommaraftonen fylldes hembygdsgården med över 1 000 besökare som dansade kring den lövade midsommarstången. Där var även andra inslag såsom teater och bla kurs i näverslöjd.

Föreningen förvaltar även byggnads-

minnet Morastugan med sina utsökta allmogemålningar. Dessa lockar många besökare till stugan, som under sommaren hållits öppen varje helg.

Den årliga Ferlindagen på kyrkvallen vid Länna kyrka blev även denna gång mycket stämningsfull med sång, musik och berättande.

Den som tolkade den folkkäre skalden på ett fångslande sätt var vissångerskan Monika Lilja Lundin. Nils Ferlin bodde nämligen i en liten stuga vid Lännaby under sina två första år i Länna. Hembygdsföreningen har även haft ett fint samarbete med Länna skola. Eleverna där har deltagit i en arkeologidag och varit med om att röja ett gravfält i Hammarby, som föreningen numera vårdar. Den traditionella kyrkbåtsrodden blev som vanligt mycket uppmärksammas. Denna söndag strömmade så mycket folk till sockenkyrkan att denna inte kunde rymma alla.

Hembygdsföreningens kyrkbåt användes även av många brudpar, som brukar göra en bröllopsfärd över Kyrksjön.

Åke Söderman

Lövsta bygderåd

För tredje året har vår tidning Lövsta Bygden kommit ut i 2 nummer och ett dubbelnummer.

Lokalerna i skolan har varit utnyttjade av föreningslivet för möten, studier

och övningar. Bygdens ungdomar och de asylsökande som förlagts till bruket, har spelat bordtennis och innebandy samt kopplat av i "rummet". Ett stort antal damer har varit flitiga i vävstugan. Gymnastikflickorna har tränat i stora salen.

Årets stora projekt har varit arbetet med att åter öppna sjukhemmet för verksamhet. En arbetsgrupp bildades i bygderådet. Efter inköpet av sjukhemmet, vaktmästarbostaden och bostadshuset Gläntan har sammanträdena varit många i arbetsgruppen. Det är stora och svåra frågor att ta ställning till. En firma bildades och Räckaren AB blev namnet. Anbud på renoveringen togs in och när det blev dags att öppna dem skrev vi redan januari 1992. Under 1991 har då och då lämnats rapporter av arbetsgruppen vid styrelsemötena som varit offentliga som förr om åren.

I februari kom Wolter Ehn och föreläste om gärdesgårdar. Det var ett led i den gårdsgårdskurs som pågick.

Herbert Jansson bidrog till att göra årsmötet den 23 mars särskilt trevligt genom att berätta och visa bilder från sin mila.

28 april var det dags för årets spelmannsstämman med glada spelmän i Folkets Hus och Mälarkvartetten som konserterade i kyrkan.

Sista april brann valborgsmäsoelden vid dammen. Elisabeth Forsstedt höll vårtalet och läste en trevlig, egenhändigt skriven dikt om bygden och sjöng tillsammans med systemen Birgitta Olsson

och hennes man Per-Lennart några trevliga vårsånger. Allsång och fyrverkeri blev det också innan kvällen var slut.

Vid upplandsschottisens uppdansning serverade bygderådet och Folkets Husföreningen frukost i Folkets Hus. Det blev stor uppslutning kring evenemanget, så allt gick som en dans.

Den 13 juli fick vi lyssna till Tierps Brassensemble, som spelade på planen mellan magasinerna. Publiken var månghövdad och hade en riktigt trevlig eftermiddag.

Bygderådet har besvarat en remiss, "Vallonbruksutredningen". Vi har diskuterat många aktuella ting, såsom skötsel av badplatsen och träden utmed Stora gatan, brukshandels öppettider och installationen av kabel-TV i Lövstabruk. Frågan om en högstadieskola i Skärplinge har varit uppe till diskussion både på våra styrelsemöten och vid möten med politiker.

Det är angeläget att bevara de gamla bruksböckerna och att få dem tillgängliga för forskare. Därför har denna fråga också varit föremål för behandling.

Försöken att bevara hagmarker i Lövstabruk fortgår med slätter m.m.

Hembygdsförbundets uppmaning att skriva dagbok den 14 maj hörsammades av flera medlemmar och vi kunde sända iväg en bunt anteckningar om livet i Lövstabruk med omnejd till fromma för vetenskapen.

Många har skänkt Lövsta Bygderåd gåvor i form av gamla ting som har stor betydelse för belysningen av Lövsta-

bruks historia. Det har varit tavlor, möbler och redskap, skrifter, fotografier och tidningsklipp.

Vi gläder oss åt att så många har intresse och omsorg om vår hembygd.

Sylvia Lundvall

Norrsunda fornminnes- och hembygdsförening

För andra gången i föreningens historia var det en klass 3 från Råbergsskolan som stod för programmet på vårt årsmöte med tablåer och pjäser som de själva författat. Att det var mycket uppskattat kunde höras på bifallet från ovanligt många årsmötesdeltagare.

Vårt andra program för året, film och bild, genomfördes naturligtvis på samma förtjänstfulla sätt som vanligt.

I maj var det så dags med gökotta då Petter Ålander för en talrik deltagarskara hade en uppskattad specialvisning av Rosersbergs slott.

Årets Vibydag råkade hamna på en regnvädersdag men besöktes ändå av rätt många intresserade.

Den traditionella kyrkmarschen genomfördes enligt program med ett välbesökt kyrkkaffe och folkmusik vid Vrån.

Vi som jobbar med programmen kunde i år glädja oss åt att rekordmånga besökare mötte upp för att titta på de sedvanliga hantverken och vårt fina

Från skolmuseet vid Norrsunda skola.

hembygdsmuseum när vi hade vår hembygdsgård den 11 augusti.

Svampdag kunde vi ha i september.

Höstens film och bild den 4 oktober.

Ljustöpning i november. Julmarknad i Sigtuna den 8 december.

För övrigt har vi lagt om taket på Vran samt tjärat vindskivor och nockar, målat en del av uthusen och även stängslet. Naturligtvis har vi använt egen producerad tjära.

Trots det bantade biblioteket har utställningsverksamheten fortsatt. Den stora utställningen i Sigtunaskolan fortsätter vi också med. Skolaktiviteterna har pågått som vanligt under året.

Styrelsen vill härmed tacka alla som ställt upp och gjort vår verksamhet möjlig.

Gunnar Andersson

Olands Hembygdsgille

År 1991 har hos Olands Hembygdsgille till stor del gått i traditionens tecken.

Den 11 januari firades Julgille i Gamla Klockargården i Alunda, som vanligt välfylld när Olands Felare spelade upp folkmusik och Rune Selén läste julberättelser.

Den 22 mars anordnades Äggsexa på Gammel-Gränome hembygdsgård. Ekeby spelmän underhöll med musik och Rune Selén och Erne Wahlund berättade ungdomsminnen.

Med anledning av att Alunda år 1991 firade 700 år deltog hembygdsgillet i olika aktiviteter under året.

Den 12 maj anordnades ett Bilrally med tipsrunda genom Alunda tillsammans med Lions i Oland.

25 maj anordnade hembygdsgillet en bussutfärd till tjuvgrottan vid sjön Vålen och till bronsåldersgravarna vid Svista by. Sture Alm var ledare för utfärden.

Nationaldagen firades vid Gamla Klockargården i Alunda tillsammans med Alunda församling och andra föreningar i Alunda.

Midsommarfesten på Gammel-Gränome midsommarafton är alltid årets höjdpunkt. I år var det nytt publikrekord, ca 1 400 personer och vackrast tänkbara väder.

Hembygdskören sjöng, Ekeby spelmän underhöll med musik, Olands Folkdansgille dansade folkdanser och ledde lekarna kring majstången.

Trollerikonstnären Topper Martyn trollade för små och stora barn. Årets

konstutställare var Carin Ax, Uppsala, som visade teckningar och grafik från Ekeby by i Vänge.

13 juli anordnades nästa utfärd. Den gång gick färden i egna bilar till Ramhäll och Olands häradsallmännings urskog.

Folkskoll. Tage Eriksson, född i Ramhäll, visade gruvområdet och berättade fängslande om livet i Ramhäll då gruvan var i drift.

Skogsinspektör Olle Larsson visade oss en del av urskogen på häradsallmänningen. Ramhälls byalag serverade kaffe i Ramhälls gamla skola, som de mycket fint restaurerat.

Höjdpunkten i firandet av Alunda 700 år var Alunda Företagareförenings arrangemang "Oland Visar" 10-11 augusti i Olandsskolan i Alunda där alla företagare, föreningar och många enskilda hantverkare i Alunda medverkade.

Olands Hembygds-gille svarade för en utställningssal. Där visades gamla vackra seldon, redskap för mjölkhantering med smör- och osttillverkning från förr fram till vårt eget århundrade. Dessutom visades de av makarna Hanna och Erik Ahlén, Ramhäll, utförda träskulpturerna, som hembygds-gillet äger. De föreställer bla ett tivoli, en skola med skolgård med barn i aktiviteter, "Ramhälls kyrka" och många andra. Skulpturutställningen rönt stort intresse. Hembygds-gillet hade också en teatergrupp som uppförde ett av Karin Alinders bygdespel "Per-Olov går i bönmål" på stora

scenen båda dagarna. Ett mycket uppskattat inslag som sedan uppförts på många platser.

Lagom till firandet av Alunda 700 år utgav hembygds-gillet den 13:e upplagan av Olands-Bygden (den första hette Alunda-Bygden) som avser både 1991 och 1992. År 1992 firar hembygds-gillet 70-årsjubileum.

27 oktober hölls årsmöte på Gammel-Gränome. "Kroghattarna" från Stavby spelade nyckelharpa och Sven Lundkvist, fd riksarkivarie, berättade om sina minnen från livet i Oland för ca 50 år sedan och fram till våra dagar och uppehöll sig särskilt vid byn Skarp-Ösby i Alunda där han vistats som barn och ung.

Vandrarhemsverksamheten har varit i stort sett oförändrad under året.

Gimo museum har visats för grupper under året och sammankomster har hål-

lits. Hembygdsgillet har förvärvat ytterligare en lägenhet i gamla skolan i Gimo där man avser att ha rum för föremåls-samling. Renoveringsarbete av lägenheten pågår.

Olands Hembygdsgille har för många år sedan övertagit ansvaret för den gamla landsvägsbron i Haberga i Alunda. Vägverket tänkte nämligen riva den gamla vackra bron! Nu måste den renoveras snarast om inte någon olycka skall hända. Rune Selén tillverkar och skänker näverlurar. Alla intäkter går för närvarande till detta projekt, som har påbörjats under året. Vägverket har lämnat bidrag med 20 000 kr men mycket mer behövs!

Medlemsantalet är 477.

Gunda Nordvall

Rasbokils Hembygds- och Fornminnesförening

Under vårvintern avverkades skog inom sydöstra delen av området, dels för att ge mera ljus kring Hembygdsgården, dels för att få virke till planerad gärdsgård. Några kraftiga stammar sågades till virke för reparation av taknock och vindskidor.

Det hade kommit lite snö så timret kunde dras fram till körväg av nordsvenska hingsten Edikt.

Föreningen hade erhållit bidrag från Naturvårdsnämnden i Uppsala. Under sommaren då marken torkat upp fort-

satte det yttre arbetet: gamla diken mellan tegarna togs upp, åkrarna plöjdes och markbearbetades med kultivator. Markplanering gjordes runt huvudbyggnaden, jord påfördes och gräsfrö såddes. Området längst från husen stängdes och uppläts för betande hästar.

Hela våren och sommaren pågick reparationsarbetet av serveringsköket. Sedan bjälklag, syll och stockar bytts ut hösten 1990, och grunden murats till så att grävlingar inte längre skulle kunna ta sig in i huset, så torkades utrymmet med varmfläkt i flera månader. Vattenledningen drogs längre in i köket (1 1/2 m från yttervägg), och isolerades. Blindbotten och golvisolering gjordes, och nytt golv med breda tiljor lades in, vilka behandlades med lut-såpa för hållbarhet och lyster. Helt ny skåpinredning och diskbänk anskaffades liksom kyl/frys och varmvattenberedare. Den gamla vedspisen behölls, liksom den relativt nya elspisen. Tak och trävirke målades med äkta linoljefärg. Vitt kakel uppsattes över spisar och bänkar och köket tapetserades med tvättbar stänktapet. För att inte riskera nya vattenskadorna sattes värmekabel mellan diskbänk och brunn. Den elektriska installationen måste bytas ut och ny el-central med plastkåpa installeras. För att få möjlighet till mjuk uppvärmning anskaffades en oljefylld elradiator.

Till arkivet anskaffades bokhyllor så att arkivmaterialet kunde överblickas.

Under hela arbetsperioden ute och

inne åt vi middag och drack kaffe i hembygdsgården och kände fin gemenskap. Det var många som hjälptes åt med arbetet, sammanlagt minst femtio personer var med; många jobbade regelbundet.

Vid årsmötet 15 maj berättade Ingvar Eriksson om Rasbokil på 1600-talet: Åkarna låg varannat år i träda. Riklig ogräsmängd var till nytta för betande boskap. Ungdjuren gick i skogen. Tibble och Kölinge var radbyar om elva resp sju gårdar, de övriga byarna ungefär tre gårdar vardera. Årby var sätesgård sedan medeltiden. Flera gårdar användes av kronan som officersbostäder eller hade förlänats till frälse.

Första söndagen i juni var det kyrkogårdsvandring. Efteråt bjöd Hembygdsföreningen på kaffe i församlingssalen.

Midsommar firades vid Hembygdsgården. Flyktingar från Röda Korsets öppet-hus-verksamhet hade inbjudits att klä majstång och delta i festen. Efter sång och dans och kaffedrickning var det gott att sitta i gräset och njuta av sommaren. Praktfullt blommande stod ängarna runt Hembygdsgården och torpet. Många plockade en liten bukett för att drömma om sin käraste.

Artonde augusti firades hembygdsdag. Inför risken av regn hade föreningen hyrt ett stort tält för gudstjänst och hantverksdemonstrationer. Vi fick blä lära oss hur man gör peruker, hur man arbetar med lera, skinsömnad och rotslöjd.

Höstens utflykt gick till Julita den 28

september. Intendent Inger Hålling visade oss Nordiska museets centralmagasin, och berättade om vården av textilier. Stora huset visades av en skicklig guide från trakten. I fornminnesföreningens Meddelande nr 3/91 hade införts en blänkare om resan, så vi hade glädjen att träffa intresserade även ur andra hembygdsföreningar. Vi hade matsäck med oss och njöt av vackert väder och ett fantastiskt "friluftsmuseum".

Under hela året har ett rum i Hembygdsgården använts som vävstuga. Dräll, handdukar och trasmattor – tre vävstolar har varit i gång, liksom två bandvävar.

Lin såddes i slutet av maj och måddes i slutet av augusti, ännu ganska grönt, men långt och vackert.

Eleverna i Gåvsta skolas låg- och mellanstadium visade stort intresse när medlemmar i föreningen demonstrerade linberedning.

Vid Hemslöjdsföreningens lin-spinningsdag vid Österby 25 maj deltog medlemmar i föreningen med demonstration av linberedning och spånad.

Föreningen har tillverkat linkransar till Upplandsmuseets souvenirbutik.

Vid Hushållningssällskapets Celsius-mässa deltog medlemmar i lincirkeln med linkransar, buketter och vävnader.

Studiecirkeln "Vård av gamla trähus" avslutades sommaren 1991. Studiecirkeln "Torpinventering" avslutades sommaren 1991. Lincirkeln fortsätter, delvis med nya medlemmar. I augusti star-

tade en studiecirkel för utgivandet av Rasbokils sockenhistoria.

Under året har föreningens första ordförande kyrkoherde em Nils Ahlin avlidit. En trotjänare i festkommittén Elsa Gustavsson har också gått bort, liksom den särskilt under senare år aktive Lars Lindgren. Deras minne har hedrats med gåvor till Rasbokils Hembygds- och Fornminnesförenings minnesfond för publicering av Rasbokils sockenhistoria, pg 81 8707-2.

Föreningen hade vid årets slut 121 medlemmar.

Under åren har hållits tre styrelsesammanträden, och dessutom har arbetsutskottet samrått flera gånger då behov funnits.

Kerstin Höök

Roslagens Fornminnesförening Nordströmska stiftelsen, Norrtälje

När Roslagens Fornminnesförening höll sitt årsmöte i april 1991, berättade fil dr Kersti Morger i ord och bild om Roslagens hotade landskap. Om jordbruk läggs ner, om kor och kalvar och andra betesdjur försvinner, så försvinner också det öppna landskapet – det som är Roslagen.

Vid den sedvanliga *Sensommarkväll på Penningby slott* kåserade Roland Svensson om sin konst och sitt författarskap. Det blev sång och dans av Anna Lode-

nus, trubaduren Lars Björklund sjöng för sjuttonde gången. Slottssalen var överfull. Skalden Nils Ferlin tillbringade sista tredjedelen av sitt liv i Roslagen. Fornminnesförening i samverkan med Norrtälje Tidning gjorde därför en helafteon om hans liv med Gunde Johansson. Det har nämligen gått trettio år sedan Ferlin dog. Föreningen fortsatte med en berättarkväll på biblioteket om honom, med människor i Roslagen som mött honom. Ferlin var verkligen en udda gestalt.

Den Nordströmska stiftelsen förvaltar framlidne färghandlaren Torsten Nordströms hem, som visas som ett museum. Man går rakt in i ett borgarhem från 1930- och 40-talen. Särskilt uppskattat blev öppethållandet på Kulturhusens dag – Öppet hus 1991.

Lennart Jansson

Roslagens sjöfartsminnesförening

Roslagens sjöfartsminnesförening kan konstatera att föreningsskutan genom ett omfattande idogt och ideellt arbete hålls i fullt sjövärdigt skick och att besättningen är vid gott mod. Vi gör god fart. Vår verksamhet består alltjämt i att ge ut årsboken ”Rospiggen” som hösten 1991 utkom för 52:a gången, Sjöfartsmuseet Älmsta Väddö och att vara svensk arrangör av Postrodden över Ålands hav.

Seminarieledaren professor Christoffer H Ericsson, Helsingfors, blickar fram över peket i åländska galeasen Albanus, under gång med fulla segel i Brändö skärgård. Foto L. Nylén.

Det gångna året innebar förkovran i flera avseenden. Bland annat gjordes den i sjöfartsmuseer obligatoriska Souveniravdelningen om och Lotsavdelningen genomgick en stor förbyggnad (upprustning). En unik avdelning med knopar iordningställdes. Ett antal nya fartygsmodeller av hög klass tillfördes museet under året.

Vid museet på Kaplansbacken vid Vaddö reser sig som ett monument över den gamla skärgårdssegelationen slupen

Elviras mast. Ett mycket angeläget rustningsarbete utfördes i två etapper i riggen varvid såväl stående som löpande rigg klassades och sågs över. Mast och rigg bör nu gott kunna motstå vädrets härjningar även den närmaste femtioårsperioden.

Sjöfartsminnesföreningen deltog i Skärgårdsmässan i Stockholm våren 1991 och arrangerade under sommaren traditionsenligt Beckbyxans Dag.

Under 1991 stärkte sjöfartsminnes-

föreningen kontakterna med grannarna på andra sidan Östersjön. Dels hölls öppet hus på museet med särskild guidning för en grupp ungdomar som deltog i ett baltiskt ungdomsutbyte. Kontakter etablerades med Estlands sjöfartsmuseum i Tallinn och fortsatt samarbete skedde inom ramen för Nordisk Maritimhistorisk Forskargrupp (NMF) genom deltagande i NMF:s sjöhistoriska seminarium ombord på den åländska galeasen *Albanus* sommaren 1991. Seminariet leddes av professor Christoffer H. Ericsson, Helsingfors med hjälp av Åbo Akademi. Vid seminariet behandlades bl a galeassjöfarten i den finländska skärgården, sjöfart och fiske i Enklinge by, typning av segelfartyg, Krimkriget åren 1854–56 och den brittisk-franska flotteskaderns angrepp på Bomarsunds fästning 1854, samt storredaren Erik ”Jerk-Anders” Anderssons verksamhet på Vaddö kring senaste sekelskiftet. Sjöfartsminnesföreningen disponerar räkenskaper och andra dokument från ”Jerk-Anders” redargärning, ett unikt material som nu bearbetas allteftersom.

Lars Nylén

Runmarö Hembygdsförening

Runmarö Hembygdsförening har 300 medlemmar, vilket innebär en ökning med 50 medlemmar under året. Ett an-

tal medlemmar kommer från öns ca 4 000 ”sommargäster”.

Vissa av föreningens aktiviteter återkommer från år till år, t ex de välbesökta valborgs- och midsommarfesterna samt i juli en sommarmarknad. Sommarmarknaden hade detta år utökats med slöjdförsäljning av öns hantverkare. Som en särskild aktivitet denna sommar har föreningen åtagit sig att mot ersättning hålla auktion på samtligt lösöre från ett hem, vars ägare beslutat sig för att flytta från ön.

Hembygdsvandringar har anordnats med följande teman: Kulturminnen, Blommor, Fåglar, Geologi.

Detta år har fem sådana vandringar anordnats. Särskilt stort intresse tilldrog sig geologiutflykten under pingsthelgen med geolog Bo Olofsson som ledare.

Långfärdsskridskoåkning är en aktuell aktivitet på denna ö med flera stora insjöar. Ett föredrag med diabilder på förvintern av Harald Almgren från Stockholms Skridskoseglarklubb följs av flera gemensamma övningsturer på insjöarna – i väntan på en vinter med ordentliga havsisar.

Genom en tävling bland öns konstnärer har en jury utsett Runmarös souvenir – ”KRONOLOTS” – med anknytning till traditionen om Runmarö som ”Lotsarnas Ö”. Statyetten, som utformats av Anders Amberg, är gjuten i tenn och ca 8 cm hög och har redan sålts i ett stort antal exemplar.

En informationsfolder för ”Båtsmanstorpet”, Hans Öhlins privata mu-

seum, har utformats och tryckts av föreningen.

Hembygdsgården, öns gamla skola, som ägs av kommunen, är i stort behov av renovering och golvet i stora salen, som även används för vissa av skolans aktiviteter, har under året slipats. En arbetsgrupp har fått i uppdrag att komma in med förslag på lämplig om- och tillbyggnad för att ett årsmöte sedan skall kunna besluta om hur man skall gå vidare.

Föreningen har visat åtta filmer för ungdom under sommarlovet.

Runmarö Tidning har under året kommit ut med fyra nummer med bla intervjuer med öbefolkning och kortfattade biografier över konstnärer som verkat på ön.

Under två höstlördagar utförde ett antal medlemmar röjning i det skogsområde vid Nämndöfjärden, där ett antal "Ryssugnar" påminner om den ryska invasionen 1719 – det sk mordbrandskriget. Tillstånd hade dessförinnan erhållits från Riksantikvarieämbetet.

Gösta Bengtsson

Sjuhundra Hembygdsmöte

Styrelsen har hållit 10 sammanträden. Vid årsmötet i februari, som hölls på Tolvmansgården, berättade Nils Sundelius om det gamla Rimbo.

Tolvmansgården har under året

självkänt fungerat som den samlande enheten för all föreningens verksamhet. Därtill har såväl enskilda som föreningar kunnat hyra gården till fester och sammankomster. Hembygdsmötes egna arrangemang har i huvudsak följt de preliminära vår-, sommar- och höstprogrammen.

30/4 – valborgsmässaafon – hälsades våren på sedvanligt sätt på Tolvmansgården med sång av "sammanslagna röster" från kyrkokören och "Amatören", vilket skrämde de ev. resterna av vintern på flykten. Anders Björklund höll talet och utbringade levet för våren; brasan tändes och värmdes gott tillsammans med kaffet, som serverades i stugan till 115 personer.

22/5 Till trefaldighetskällan i Midsjö – Valberga källa – ställdes kosan denna kväll för att dricka hälsa. Dock – vattnet i källan lockade inte – det fick det medhavda kaffet ersätta under det att spelmännen spelade glada låtar. Om källans stora betydelse under förra århundradet har Victor Svensk berättat.

26/5 en söndag företogs föreningens utfärd till Kapellskär, där Arne Olsson i soligt väder ledde en vandring i de överdådiga vårmärken.

1/6 hölls spelmansstämma på Tolvmansgården där ett 35-tal spelmän deltog i såväl uppspelning som buskspel.

6/6 nationaldagen firades traditionsenligt. Wigo Högberg höll högtidstalet och spelmännen underhöll med musik. En fin uppvisning av folkdanslaget samt försäljning av lotter och kaffe ingick

också i programmet. Till årets Lionsstipendiater – Julia Ryberg och Tore Lindqvist – utdelades gåvor.

21/6 Midsommaraftonen bjöd på vackert väder och ca 1 000 personer hade letat sig upp till Tolvmansgården för att delta i midsommarfirandet.

30/8 kulturkvällen gynnades av skön väderlek som – förutom det rikhaltiga programmet – lockade ca 300 personer till Tolvmansgården. Folkbiblioteket hade ordnat utställning i Anderstugan. Ullspinning demonstrerades och på logen berättade Daniel Lindberg om Dan Andersson och sjöng tonsättningar av hans dikter.

31/8 Visning av Vallby kvarn.

22/9 Öppet-hus-dagen. Vattentornet hade ca 150 besökare, som nöjda kunde avnjuta den hänförande utsikten över bygden. Till Tolvmansgården kom 30 personer, som visades runt och även kunde dricka kaffe i stugan.

30/9 Skördefest. Spelmansmusik inledde kvällen. K. A. Grandin berättade sedan medryckande om gammal folktro i bygden. Efter kaffedrickandet fattade så Caj Hansen klubban och auktionerade vant ut de gåvor, som influtit.

21/10 – Nils Sundelius berättade idrottsminnen från Rimbo.

4/11 Husförhör. Detta hölls för första gången i lidret dit ett 60-tal personer letat sig för att få sina bibelkunskaper bestyrkta – eller tvärtom.

25/11 – besök från Husby-Långhundra hembygdsförening. Ett par av medlemmarna visade sin ”forntids-

dräkt” och berättade om det idoga arbete man lagt ned på forskning och framställning, vilket rönt stort intresse hos åhörarna.

9/12 För att fira Lilla julafton kom 85 personer till Tolvmansgården, där ljusten lyste välkomnande i den frostiga kvällen. Man hade dukat upp i lidret och efter spelmännens skänklåt bjöds till bords med sill och potatis, skinka och gröt, kaffe och kaka. Två hjälpsamma tomter hade inlånats.

16/5 förlades ”Barnomsorgens dag” till Tolvmansgården. Ca 500 barn deltog med ledare och vårdare i de olika aktiviteterna: Sångelekar på logen – sator i stugan – tillverkning av enkla leksaker – saft och Rimbobulle. En lyckad dag, trots regnvädret, summerade arrangörerna.

Friluftsgudstjänster har hållits med god anslutning av såväl Rimbo församling som Missionsförsamlingen i Rimbo.

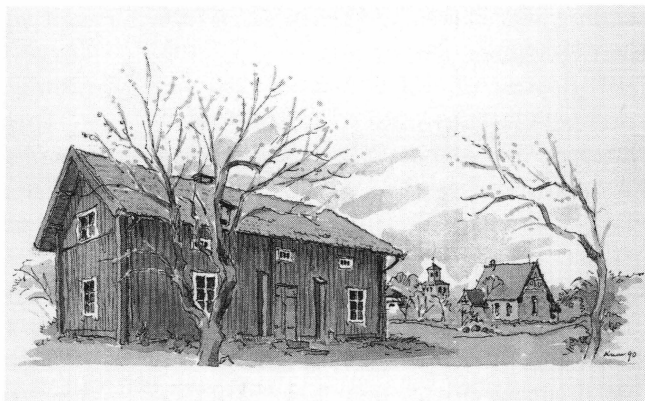
Kulturvandringar har företagits i samarbete med fören. Hem och samhälle 29/5, Friluftsfrämjandet 3/7 samt Rimbo I. F. 7/8. Ledare har varit John-Olof Pettersson.

Öppet-hus-kvällarna har som tidigare förlagts till måndagar. Då övar spelmannslaget och stugan är öppen för den som vill göra ett besök. Förutom annonserade program har man ägnat sig åt planering och visning av föremål.

Skansens klädkammare besöktes av några medlemmar 15/1.

Kursen ”Kulturmiljö” i samarbete med Sveriges radio samlade 10 deltaga-

Hembydsgården (Tolvmannagården) i Rimbo. Vykort efter akvarell av Bertil Kumlien.

re. Ulla Engströms linkurs hade 9 deltagare.

En lapptäckskurs med Barbro Ager-Ländin som ledare hölls söndagen 8/9 med 15 deltagare.

Smedjan har reparerats av Erik Wallin och Melker Karlsson och även taket på ladan har lagats. Börje Jansson har hyvlat den nya flaggstången, som beräknas komma på plats under 1992.

Under tiden 17/8–22/9 visades en samling nya lapptäcken – tillverkade av kvinnor från Roslagen – i lidret på Tolvmannsgården. Bortåt 1 000 besökare såg utställningen och uppskattade mycket de fina alstren. Bonaden ”Rimbo gamla mejeri” var även den placerad i lidret under tiden 4/5–26/9.

Tolvmannsgården har som utställningsplats även visat sina kvalifikationer, då det gällt våra fyrbenta vänner; en utställning med taxar och en med dreverhundar hade samlat många besökare.

Ett nytt vykort har tryckts i 6 000 ex. föreställande Tolvmannsgården efter en akvarell av Bertil Kumlien. Ett par fornlämningar har upptäckts i Tolvmannsgårdens omedelbara närhet!!

Den tredje årgången av årsskriften ”Sjuhundrabygden” kom ut lagom till jul.

Styrelsen

Skokloster Gille

I vanlig ordning håller Gillet tre protokollförda medlemmöten årligen, vart och ett föregånget av ett styrelsemöte. Anslutningen har varit stor vid alla våra träffar.

Medlemsbladet, som blir mer gediget för varje år vad beträffar innehåll, ges ut fyra gånger årligen.

Kulturvandring har gjorts traditionsenligt på Kristi himmelfärdsdagen med

samling vid Flasta kyrkoruin kl. 07.00 för deltagande i morgonandakten. Bilfärd gjordes till Lillåker som varit fiskareboställe från mitten av 1800-talet. Därefter fortsatte utflykten sedan med bil och vandring till Tybergets utsiktsplats, gång till Reveludden, Bagarbo brygga, Bryggbergen, Dampebo vik samt avslutning vid Dampebo.

Vid kulturvandringar i bygden besöker vi gårdar och torp, varav många sedan länge är borta, men lika viktigt är att vandra i terrängen för att få ett begrepp om hur terrängen ser ut bortom skogsbrynet. Det har visat sig att de flesta, även om de är uppvuxna inom socknen, inte tidigare varit på många av de platser vi besöker och terrängavsnitt vi passerar. Vi vill göra alla våra medlemmar välförtrogna med markerna i hembygden. Det finns smultronställen för alla.

Den 19 december 1990 fick Gillet av friherrinnan Hermine von Essen soldatorpet nr 48 i Sånska som gåva. Förre slottskamreren Bror Nygren har sedan många år haft rätt att utnyttja torpet som fritidsbostad. Han har under många år samlat redskap och andra föremål från en svunnen tid till stugan och tillhörande uthus. Han har hållit öppet för visning av sina samlingar främst för skolklasser. Nygren avled 1991. Innan han gick bort skänkte han allt han samlat till Gillet, som har åtagit sig att putsa upp samlingarna och övertaga hans tradition med visning för skolklasser. I gåvobrevet har Gillet åt-

agit sig att underhålla husen, men inte förändra någonting invändigt eller utvändigt.

Torpet är det enda av åtta soldattorp inom socknen som inte är i privat ägo.

En arbetsgrupp har utsetts att leda och utföra arbetet med underhåll och skötsel av såväl hus och tomten. Tomten har underhållits väl genom gräsklippning. Läckande tak m. m. har åtgärdats. Två gånger har gruppen kallat medlemmarna till gemensamt arbete, som samlat ca 20 medlemmar. Gruppen har upprättat en plan för underhåll av husen.

Gillet har flera viktiga funktioner att fylla, bland annat att samla så många medlemmar som möjligt, dels förutvarande sockenbor, dels kanske ännu viktigare alla från det nya Skokloster. Med det nya Skokloster menas de villaområden som byggts de senaste årtiondena, varav de flesta av de boende har sina arbetsplatser utanför socknen. Vi hoppas de skall fortsätta verksamheten när vi gamla faller för åldersstrecket. Glädjande nog har många anslutit sig till Gillet de sista åren.

Yngve Karlström

Sockenstugans Vänner i Funbo

Vid årsmötet 3 mars höll ordf i Museiföreningen Stockholm Roslagens Järnvägar, Lennart Helgefors, ett in-

tressant föredrag om "Lenna-katten", museijärnvägen Uppsala-Lenna.

Årets vårvandring gick runt skogspartiet "Klockhammaren" i form av en blomsterexkursion med Per Milberg som ledare. Denna måste hastigt avbrytas på grund av regn. Man begav sig då till Sockenstugan där kaffe väntade och hade en stunds trevlig samvaro.

Vårt museum har visats vid ett flertal tillfällen för olika grupper och enskilda personer.

Under veckan 2-6 oktober gästade Upplandsmuseet Almunge-Knutby kommunedel med olika program. 2 oktober var Sockenstugans Vänner värd för en slöjd- och konstkväll. Ing-Marie Munktell från Upplands Konstmuseum visade tavlor med Funbo-motiv av bl a Gusten Widerbäck. Linnea Rotqvist från hemslöjdsföreningen visade slöjd i både trä och textil. En av föreningens egna slöjdare visade tillverkning av svepaskar. Föreningsmedlemmar svarade för kaffeservering och kvällen var välbesökt.

Söndagen 6 oktober firade Sockenstugans Vänner 20-årsjubileum. Dagen inleddes i kyrkan med att föreningens ordf hälsade välkommen och föredrog en historik. Danmarks och Vaksala hembygdsföreningar var inbjudna. Sveriges Hembygdsförbunds hedersnål tilldelades två trotjänare i styrelsen, Karin Brinck för 17 år som sekr och Eva Hjalmarsson 15 år som kassör och fortfarande aktiv i styrelsen. Funbo kyrkokör avslutade i kyrkan med Sockenstugans visa

skrivna av Ingegerd Englund. Därefter inbjöds till servering av bondbönsvälning i Klockarbol och kaffe i Sockenstugan. I Sockenstugan fanns utställningen "Husförhör". I anslutning till denna höll Håkan Liby från Upplandsmuseet ett föredrag om husförhör med tonvikt på Funbo. Danmarks hembygdsförening genom ordf Gunnar Olsson och konstnär Per-Arne Risberg överlämnade en av honom målade tavla av Sockenstugan. Vaksala hembygdsförening genom Bertil Samner och Karl-Erik Lundgren överlämnade några Vaksalaskrifter samt en halmkrans tillverkad av en föreningsmedlem. Kent Arenroth skänkte till museet ett av honom på sin tomt framgrävt mynt från Karl XII:s dagar. Ordf. framförde föreningens tack för gåvorna.

Reparationen av den gamla stenvalvsbron över Funboån har verkställts av Kommunens gatukontor.

Andra etappen av museet har under hösten påbörjats, delvis med ideellt arbete.

Ett händelserikt år är till ända och föreningen ser med tillförsikt fram mot kommande dagar.

Erik Engström

Sollentuna Hembygdsförening

På hembygdsgården vid Hersby har vi haft de traditionsenliga aktiviteterna: "Öppet hus", skoldagar (cirka 1 000 ele-

Viby gård, Sollentuna.

ver från mellanstadiet besöker Hersby), friluftsgudstjänst, midsommarfirande, höstmärnad och julmärnad. Dessutom har Hersby använts av ett antal studiecirkel och olika grupper har besökt gården. Under sommaren fick Hersby ny gärdesgård då den gamla hade tjänat ut.

Vid Landsnora kvarn har kvarngruppen varit sysselsatt med att få turbinverket användbart igen. Men ännu så länge får tändkulemotorn göra tjänst som energikälla. Under året har malning skett vid två tillfällen och totalt har malts ca 1 000 kg säd, biodynamiskt odlad. Mjölet har haft en strykande åtgång och inbringat drygt 9 000 kronor netto.

Sollentuna hembygdsförening är också ägare till en väderkvarn, belägen vid Överby i norra delen av kommunen. Det är den enda kvarvarande av de sex väderkvarnar som funnits i socknen. Då kvarnen var i behov av reparation och

översyn beslöt styrelsen att vi skulle försöka få det ”gångande verket” i användbart skick igen för att kunna visa dagens Sollentunabor har man malde förr i världen. Under hösten har arbetena påbörjats och ett nytt stenpar har inköpts från Skåne. De gamla stenarna gick inte att använda, men för övrigt är kvarnverket intakt och det behövs bara att tillverka en del nya tråkuggar av oxelvirke som vi köpt från Öland. Till de nya vingarna har vi beställt virke från en skogskola i Dalarna, det fordras långa bjälkar för att det skall fungera på rätt sätt. Arbetet utförs av väderkvarnsgruppen som läst litteratur i ämnet väderkvarnar och gjort studiebesök vid fungerande kvarnar.

Men trots alla aktiviteter så är dock årets stora händelse för Sollentuna hembygdsförening köpet av Viby gård. Området kring gården har exploaterats för nya bostäder och i kommunens plan ingick rivning av Vibys mangårdsbyggnad. Hembygdsföreningen protesterade mot detta beslut och i en skrivelse till kommunstyrelsen krävde vi att byggnaden skulle bevaras. Kommunstyrelsen gick på vår linje och beslöt att byggnaden inte skulle rivas. Och i det läget fick vi erbjudande att köpa gården.

Efter att vi noggrant undersökt om vi skulle klara av att rusta gården, övertog vi den i augusti. Gården kommer att bli bygdegård samt grannskapslokal för de som kommer att bo i det nya området i Viby.

Viby är en gård med anor. Här har

säkert bott folk i mer än två tusen år. Under äldre järnålder låg gården vid långsträckt mälarkvarn, kvar av denna finns sjön Ravalen och ån som rinner från Ravalen ut i Edssjön. Äldsta gravfynden är från 600-talet efter Kristus. Boplatslämningar finns från yngre järnålder, vikingatid och medeltid. I närheten av gården finns en runhäll från mitten av 1000-talet som berättar att: "Kale lät hugga denna häll efter sina två söner och han och Ingetora gjorde en bro ett stort minnesmärke inför många människor".

Första gången Viby nämns i skrift är 1299 då "---Ragnvaldum de uibij---" (Ragnvald i Viby) omtalas i ett testamente.

På 1500-talet bestod Viby av tre gårdar som tillsammans skattar för 4 mantal vilket innebar att Viby var en av de större byarna i socknen. Namnet Viby som på 1400-talet skrevs Widaby kommer av det fornsvenska vidher som betyder skog. Viby betyder skogsgården. Vibys tre gårdar bestod av en skatte-, en krono- och en frälsegård.

De äldsta kända bönderna hette Erik och Per. Erik bodde på Viby under 1450-talet, hans son Per Ersson på 1490-talet och hans sonson Erik Persson brukade en av gårdarna på 1540-talet. Denne Erik Persson hade fyra döttrar. En av dem, Brita, gifte sig med bonden Lars Mårtensson i Aske by i Håtuna och hon blev mor till Mårten Larsson som vi bättre känner under namnet Martin Aschaneus som blev vårt lands

förste riksantikvarie. Den ena systemen till Aschaneus mor blev satt att förvalta sina systrars gårdsdelar i Viby. Men hon skötte inte förvaltningen på rätt sätt och släktingarna klagade på henne. Aschaneus skriver: "Moster ruinerar hela Viby inte bara sin lott, utan även våra och nu vill hon prompt sälja till den högst bjudande." Den högst bjudande var skeppsbyggmästare Henrik Hubertson och han tillträdde syskonens delar 1617. Mäster Henrik var med om att bygga regalskeppet Vasa. Henrik dog 1627, året innan Vasa sjönk på Stockholms ström. Det finns fortfarande ett stort bestånd av ekskog i Viby och det finns kanske ekvirke i Vasas skrov från ekar som vuxit på Mäster Henriks marker i Viby.

År 1630 köpte den svenska diplomaten Lars Nilsson Tungel de tre gårdarna och bildade en herrgård av Viby. I mer än två hundra år kom sedan Viby att tillhöra Sollentunaholmsgodset genom arv och giftermål.

Som mest omfattade Viby 200 tunnland åker. 1906 såldes en del av marken till AB Norrvikens villastad som styckade villatomter. Men lantbruket fortsatte till 1968. Sista åren återstod ca 100 tunnland som nu blir till större delen bebyggt.

Och mitt i området ligger vår fastighet. Timret i nedervåningen är hugget 1822 enligt dendrokronologisk analys. År 1855 påbyggdes ytterligare en våning. Den totala rumsytan är 240 m². Den nuvarande exteriören fick huset

1955 då det totalrenoverades. Och vår renovering har skett med frivilliga som arbetat gratis, utom elinstallation och golvslipning.

Under året har vi haft en kampanj för att värva nya medlemmar och vid årsskiftet 91/92 var vi 2 205 medlemmar i Sollentuna hembygdsförening.

Börje Julin

Solna Hembygdsförening

Styrelsen har haft åtta sammanträden och har därutöver haft ett stort antal sammanträffanden vid handläggningen av de löpande ärendena.

Hembygsmuseet i Charlottenburgs gård har under året hållits öppet för allmänheten tre gånger i veckan – onsdagar, lördagar och söndagar mellan kl. 13 och 15 med undantag för en tid då renovering pågått och som redovisas nedan. Styrelsens ledamöter och suppleanter samt ytterligare någon föreningsmedlem har enligt viss turordning handhaft vakthållning och visning av museet under öppethållandet. Museet har under året haft ca 850 besök.

Museiföreståndare har varit Margareta Strandberg.

I juni månad påbörjade kommunen en välbehövlig renovering av en del av museilokalerna. Ambitionen har varit att genomföra en kulturhistoriskt riktig renovering. Första etappen har avsett två rum, hall och vindfång, som nu i

möjligaste mån återställts till ursprungligt skick. Förhoppningen är att denna första etapp skall följas av fortsatt renovering allteftersom ekonomin det tillåter. Ombyggnadsarbetet med visst uppehåll under sommaren tog längre tid än beräknat och lokalerna togs inte i bruk förrän den 10 november.

Föreningen har mottagit ett stort antal gåvor från föreningsmedlemmar och utomstående. Gåvorna finns dokumenterade på museikansliet.

Museiföremål med solnaanknytning har under året inköpts och finns registrerade.

Utöver den egentliga museiverksamheten, som fortlöpt på traditionellt sätt, har ett stort antal arrangemang genomförts.

Årsmötet avhölls den 18 april på Confidencen – Ulriksdals slottsteater.

Föreningen har varit representerad vid följande evenemang:

- a) Stockholms läns hembygdsförbunds årsmöte den 23 mars i Kungsängen
- b) Föreningen Haga-Brunnsvikens Vänners sammankomster den 25 april och 18 november
- c) Sammankomst med Norra Järvafältets hembygdsföreningar den 15 maj i Nälsta
- d) Länskonferens med Stockholms läns hembygdsförbund den 5 oktober i Stockholms Folkets Hus.

Riksförbundet för hembygdsvård, som ändrat namn till Sveriges Hembygdsförbund, firade 75-årsjubileum

den 25 oktober i Stockholms stadshus. Föreningen lät sig inte representeras.

Ett stort antal grupper med pensionärer och skol/förskolebarn har gjort studiebesök på museet under ordförandens ledning.

Styrelsen har fortsatt att verka för startandet av kretsar/arbetsgrupper.

Den av Karl-Erik Ekelund ledda studiecirkeln om gamla Huvudsta fortsatte in på det nya året.

Styrelsen har beslutat stödja insatserna för att verka för att Norra Djurgården, Södra Djurgården, Haga-Brunnsviken och Ulriksdal-Sörentorp förklaras som nationell park skyddad genom lag.

Informationsskriften "Charlottenburgsbladet" har utkommit med två nummer under 1991.

Styrelsen har uppväktat idrottsklubben AIK med anledning av klubbens 100-årsjubileum och därvid mottagit jubileumsboken.

Föreningen har för 1991 av Solna kommun genom dess kulturnämnd beviljats anslag till verksamheten med 55 000 kronor jämte anslag med 38 000 kronor till intern debitering av hyreskostnaden för museilokalerna.

Medlemsavgiften förändrades enligt beslut på årsmötet till 60 kronor för enskild medlem. Särskild avgift för makar slopades.

Föreningens samlingar är på ett betryggande sätt försäkrade.

Styrelsen framför till sist ett tack i första hand till Solna kommun för allt

stöd till föreningen samt till alla dem som på olika sätt stött föreningen i dess viktiga verksamhet.

Styrelsen

Sparrsätra-Breds Hembygdsförening

Styrelsen har hållit fyra sammanträden, varav ett tillsammans med Bygdegårdstyrelsen.

Medlemstalet uppgick vid senaste årskifte till 136 medlemmar/medlemsfamiljer.

Årsmöte hölls den 3 mars i Breds församlingshem med 60 deltagare. Gustaf Jansson, Nyby, berättade om en resa till Nya Zeeland. Gerhard Johansson, Backa, ställde ut prov på sina svarvade träföremål.

Torpvandring anordnades den 21 april vid Klarbo och Andersta med 60 deltagare. I programmet ingick en friluftsandakt i samarbete med Missionsföreningen.

Städning vid Torgestagården genomfördes den 29 maj, varvid 24 medlemmar deltog.

Midsommarfest hölls den 21 juni vid Torgestagården med 60 deltagare.

En utflykt med 50 deltagare genomfördes den 3 augusti till Kungs-Husby med visning av väderkvarnen, och till Grönsöo, med visning av slottet och dess omgivningar.

Höstfest hölls i Torgestagården den

15 november med 58 deltagare. Helena och Anders Bjurulf berättade om och visade bilder från Nicaragua. Ena Vis AB underhöll med sång och musik.

Grötfest anordnades i Torgestagården den 17 januari 1992 med 52 deltagare. Torild Lindgren kåserade om seder och tro kring julen.

Under år 1991 har den under föregående verksamhetsår inledda invändiga renoveringen i Torgestagården slutförts. Styrelsen riktar ett varmt tack till alla som deltagit i renoveringsarbetena. Torgestagården har, utöver föreningens egna evenemang, varit uthyrd 5 gånger.

Föreningen har representerats vid en kurs om registrering och utställning av föremål. Kursen hölls vid Julita.

Styrelsen kan avslutningsvis konstatera, att uppslutningen varit god vid de olika aktiviteterna under föreningens tionde verksamhetsår. Med ett tack för detta redovisar styrelsen härmed verksamheten under verksamhetsår 1991.

Nils Andersson Sven Öhman

Stockholms Näs Hembygdsförening

Medlemsantalet var vid årsskiftet 265 medlemmar. Vi är anslutna till Stockholms läns hembygdsförbund, och betalar avgift som beror på vårt medlemsantal.

Styrelsen har under året haft 12 protokollförda sammanträden. Styrelse-

medlemmar har deltagit i Upplands-Bro hembygd förenings samarbetskommitté och i arkivföreningens möten.

Under året har följande remisser behandlats: Detaljplaner Urfjäll och Del av Ekhammar. Namnändring Västra Rydsvägen. (Vi förordade att namnet skulle behållas eller ev kompletteras med "Gamla". Beslutet blev ingen ändring.) Miljövårdsprogrammet.

21 mars Årsmöte. Efter mötet kåserade Olof Monthan och spelade Björn Sörving.

21 april Utflykt till Fridegårdsmuseet och Johan Hedins Norränge.

14 maj Musik i det gröna med Bertil Allerstav och UMS stråkar.

6 juni Svenska flaggans dag firades för tredje året. Kulturchef Bibbi Andersson talade.

25 aug Spelmansstämma. Kvällen före ordnades utedans med tämligen god anslutning. UMS under Lars Thorsbergs ledning hade lyckats engagera bra artister (främst Åsa Jinder) till låg kostnad. Som vanligt drog folkdanslaget ett tungt lass. Trots ett inte helt gynnsamt väder blev resultatet en liten vinst.

29 aug Hantverksdag för skolbarn i klass 3. Som vanligt mycket uppskattat av barn, lärare, föräldrar och deltagare.

Under hösten pågick stora byggnadsarbeten så det var inte möjligt att ha några brasaftonar.

21 nov Brasafton. Bellmansafton med sång av Sten Apelgren och berättade tidsbilder av Börje Sandén.

23 jan Brasafton. Gamla Kungs-

ängenbor berättade om gångna tider (del 2). Även denna kväll samlade ett stort antal (94) deltagare, vilket var det högsta på länge.

27 feb Visning av Svenngårdska samlingarna på biblioteket.

Den 23 mars 1991 var Upplands-Bro kommun (kulturkansliet) arrangör för Stockholms Läns Hembygdsförbunds årsmöte. Alla föreningar med hembygdsanknytning i kommunen höll en kort presentation av sin verksamhet. Vi avslutade med kaffeservering för ca 130 delegater i hembygdsgården.

Byggnader

Köket har helrenoverats och försetts med handgjorda snickerier (Åke Andersson), öppna spisar förbättrats, fläkt och värmeelement bytts ut, klockor renoverats mm.

Klockarladugården har försetts med nytt förråd för vaktmästaren och med nytt arkivrum.

Lantbruksmuseet och torpet Lund har elektrifierats.

Telefon främst avsedd för taxibeställning och kortare meddelanden för hyresgäster (riksspärr) har installerats i huvudbyggnaden.

Styrelsen

Strömsbergs Bruksägille

Under perioden har hållits 10 styrelsemöten.

Bruksvisningar har hållits för många deltagare i bussresor som besökt Gårdsbutiken. Dessa har också, tack vare fina insatser från flera av Gillets medlemmar, kunnat besöka Bagarstugan och Vävstugan. Magnus Blanck har även tagit emot många andra grupper. Han har gjort bandinspelningar med en 90-åring, Sten Gällstedt, som vet det mesta om hur arbete gått till när bruket var igång. Representanter för Gillet har deltagit i en träff för hembygdsföreningar i Österlövsta. Fotoboken "Strömsberg på och i grevens tid" har mottagits mycket positivt och försäljningen går bra. Den säljs även på Uplandsmuseet. Efter mycket hårt arbete av Magnus blanck öppnades museet i Masugnen lagom till Strömsbergsdagen. Till bruksarbetarbostaden bakom Brukslokalen har skänkts många fina gamla föremål av bla Elly Forsell, Edit Wesslund och Sivert Eriksson. Till Bagarstugan har inköpts en elektrisk tunnbrödshäll. En bärbar högtalaranläggning har inköpts.

Arrangemang under året:

28/2 Håkan Liby från Uplandsmuseet presenterade den nya boken.

7/3 berättade Svante v Strohkirch om floran i Tierps kommun.

21/3 hölls årsstämma.

13/5 höll Eva Kolm komposteringskväll.

25/5 gökotta.

3/6 åkte Barngruppen och några vuxna Ringlinjen till Trollgrytan i Domarbo.

13/6 exkursion med Svante v Strohkirch.

17/8 Strömsbergsdagen.

7/9 resa till Korså Bruk för dem som arbetat med Strömsbergsdagen.

24/10 höststämma.

30/10 provbakning på den nya tunnbrödshällen i Bagarstugan.

7/11 visning av det nya museet i Masugnen och bruksarbetarbostaden, bildvisning. Vid detta tillfälle passade vi på att från Gillet gratulera Magnus Blanck, årets kulturstipendiat i Tierps kommun.

17/11 pysselkväll i Brukslokalen.

22/11 filmkväll: visning av Mitt liv som hund.

Motionspromenader har hållits varje vecka.

Styrelsen

Sydvästra Upplands kulturhistoriska förening

Föreningen har under verksamhetsåret arrangerat aktiviteter av skilda slag:

I januari visade Christina Lundberg hur det går till att smida i silver inför en jämn ström av åskådare. Erik Törnsten talade om skjutvapen inför en intresserad publik några veckor senare.

Tomtar och troll berättade Ebbe Schön om i april och då uppgick åhörarna till ett fyrtiotal personer.

Årsmötet föregicks av ett besök på Tidö slott. Sonja Henriksson berättade om interiörerna och leksaksmuseet

väckte nostalgiska känslor. Tyvärr visade vädret sig från sin sämsta sida och kylan var genomträngande. På det efterföljande årsmötet stannade endast hälften av deltagarna, ett tjugotal.

Ett fyrtiotal medlemmar deltog i oktober i en resa till Stockholm. Där besöktes Livrustkammaren och utställningen Bevarandets hemlighet. Utomordentligt pedagogiskt och intressant visades hur textilier och metallföremål rengörs och konserveras. Det var också många som passade på att samtidigt se empirutställningen på Nationalmuseum.

I november fylldes hörsalen i Museet till bristningsgränsen när Thorild Lindgren talade om Enköpings historia, i synnerhet den medeltida.

Under advent stod åter Barbro Anderssons julbord från mitten av 1800-talet dukat på Museet och samtidigt spred Britt Lansfors julstämning med sina halmarbeten. Föreningen bjöd på glögg. 25 liter gick det åt och 277 besökare lät sig väl smaka. Ett populärt inslag var också julkortsförsäljningen. Fjärdhundra Hem och samhälle sålde Unicefkort.

En fråga som föreningen engagerat sig i är huruvida infarten till det planerade Kyrkans hus skall få infart från Badhusgatan eller Västra Ringgatan. Föreningen hävdar att kulturmiljön runt kyrkoherdebostaden måste skyddas och att den planerade infarten från Västra Ringgatan inte bör komma till stånd.

På årsmötet för Upplands fornminnesförening representerades föreningen av Barbro Andersson.

Under året har föreningen haft två lönebidragsanställda som arbetar på Museet. 3 % av lönekostnaderna och arbetsgivareavgifterna betalas av föreningen.

Som stödförening till Enköpings museum vill föreningen hjälpa till att öka intresset för vår bygd och dess historia. De arrangemang som genomförts under 1991 har varit välbesökta. Vi finner det naturligt att fortsätta arbetet i samma riktning och ser fram mot ett kommande verksamhetsår med tillförsikt.

Bengt Niklasson Birgitta Dolfie

Tensta hembygdsförening

Årsmötet hölls den 22 mars 1991 i Klubblokalen i Skyttorp med 35 deltagare. Efter mötesförhandlingarna berättade Hilding Anderén om Skyttorp förr och nu. Vid kaffet bjöds på musikunderhållning med fioler och nyckelharpa.

Vid fornminnesföreningens årsmöte deltog Gunnar Johansson och Arne Andersson.

En byvandring medelst traktortåg har ordnats i Forssa med 65 deltagare. Efter rundvandringen i byn dracks kaffe och Ivar Heljefors visade sitt gårdsmuseum och sin fina porslinsinsamling samt gamla foton från Forssa. Mycket lyckad kväll!

En utflykt till Uppsala Domkyrka har

ordnats med 35 deltagare. Birgitta Öström guidade.

Midsommarfirandet ordnades som vanligt i Klockstapelsbacken.

Tenstadagen firades söndagen den 4 augusti. Dagen började med högmässa och kaffeservering. Vid festens öppnande blåste Torsten Andersson i näverlur. Landshövding Hans Alsén talade. Familjeunderhållningen bestod av "Inge och Någe". Sedan följde folkdansuppvisningar av barn- och ungdomsgrupperna samt vuxenlaget. Under dagen kunde man gå en naturstig. Kvällsprogrammet började med prisutdelning för naturstigen. Därefter framförde Tensta teateramatörer ett sångprogram "Det glada 20-talet". Det framfördes även sång av "Mona och Mari" från Bälinge. Kvällen avslutades traditionsenligt med fackeldans, fyrverkeri, kort tal av Roland Pettersson vid lägerbålet samt Torsten Andersson som blåste näverlur från klockstapelns.

Föreningen uppvaktade Missionsförsamlingen vid dess 100-års jubileum med en penninggåva.

Matchbollar har skänkts till Tensta GoIF och Skyttorps IF. Vidare har ett stipendium på 500 kr vardera utdelats till Tensta GoIF, Skyttorps IF och Folkdanslaget att användas till ungdomsledarutbildning. Kursbidrag har givits till Gunnar Johansson.

70-års jubileet firades den 8 december i Bygdegården med tal av Håkan Liby från Upplands Museet, historik av Ivar Heljefors, sång av Linda och Lena

Malmström samt musik på nyckelharpa och fiol av Helena, Carina och Ulrika Holmberg.

Ivar Heljefors och Ingvar Bladlund fick blommor för sina insatser inom föreningen. Kyrkan, Folkdanslaget, Tensta GoIF, Röda Korset, Missionsförsamlingen och Centerorganisationerna uppvaktade med blommor och gåvor.

85 personer deltog i jubileumsfesten.

Styrelsen

Torstuna hembygdsförening

Hembygdsgården i Härled har som vanligt varit medelpunkten i sommarens aktiviteter. Där hölls årsmötet i maj då Håkan Liby medverkade. Han talade om Upplandsmuseets samarbete med hembygdsföreningarna.

Den 9 juni var det dags för den årliga byvandringen som i år var förlagd till Källinge by.

Midsommaraften i Härled med majstång, lekar och servering m. m. hör till traditionerna liksom pastoratets friluftsgudstjänst påföljande söndag.

Vi gör varje år en utflykt, i år besöktes Biskopskulla som har mycket att berätta om sektledaren Erik Jansson. Våra flitiga teateramatörer uppförde även i år bygdespelet "När torstunabor utvandrade till Biskop Hill 1846", som handlar just om Erik Jansson. Han var en tid bosatt här i trakten.

Serveringen av sill och potatis vid

hembygdsgården brukar alltid vara välbesökt. Den 21 juli var en kulen dag men ändå samlades ett 90-tal besökare. En del bänkade sig vid långbord i portlidret då regnet hängde i luften och drängkammaren blev också full av gäster.

Många föreningar och enskilda sällskap har haft sammankomster i den alltid lika populära Härledgården. Den finns nu beskriven i en folder författad av Olle Thorsmark och utgiven av hembygdsföreningen.

Spelmansstämman den 25 aug fick bli avslutning på sommarprogrammet. En del reparationer på husen vid hembygdsgården har som vanligt utförts av frivilliga krafter. Styrelsen riktar ett varmt tack till alla som ställt upp.

Ruth Pettersson

Tvärnö hembygdsförening

Styrelsen har under året hållit 6 protokollförda sammanträden.

I början av året sändes en skrivelse ut till medlemmarna där det redogjordes vad föreningen gjort under året.

Vårträff den 11 maj vid Tvärnö skola med 5-kamp och korvgrillning.

I maj startade studiecirkeln LIN, som sedan fortsatte under hösten.

Midsommaraften. Firandet inleddes med att klä stången. Därefter följde lekar och dans, samt fika i gröngräset.

Utställningen "Tvärnö förr och nu"

12, 13 och 14 juli tillsammans med studiecirkeln Tvärnö förr och nu samt föreningen Tvärnö hembygdsgård. Utställningen blev välbesökt av folk från när och fjärran för att titta på alla gamla fina ihopsamlade saker + väderkvarnen vid Norrgården.

I juli startade också nätlagingskurs. Man träffades ett antal gånger under sommaren. Man lärde sig också att "bo" nät.

Svamputflykt den 21 september under ledning av Per Öhrn.

Julpyssel den 30 november. Det pysslades vid olika bord. Försäljning av bröd, julgodis mm. Alla bjöds på risgrynsgröt, kaffe och pepparkakor.

Under året har framtagits för försäljning tröjor och mössor med föreningens dekal.

Medlemsantal 1991: 80 familjer, 21 enskilda.

Styrelsen

Täby Hembygdsförening

Täby Hembygdsförenings 50:de verksamhetsår präglades i likhet med senare år av en hög aktivitet. För detta svarar i första hand nio olika sektioner och kommittéer. Vid årets slut var 2 165 familjer anslutna till föreningen.

Vid årsstämman omvaldes Gunnar Rönn till ordförande och medlemsavgiften höjdes till 80 kronor. För detta får

medlemmarna *tidningen Hembygd i Täby* med fyra nummer på 20 sidor vardera samt en årsskrift. Detta år beskrevs Täby kyrkby från forntid till nutid av föreningens förre ordförande Eric Jarneberg. Det var föreningens 24:e och författarens 10:e årsskrift.

Under året förekom 44 utåtriktade aktiviteter i form av brasaftnar, föreläsningar med bildvisning, bussrundturer, informations- och debattkvällar, natur- och kulturvandringar, utställningar samt gökotta på fornborgen, Trefaldighetsafton vid Johanneskällan, torpar dagar vid båtsmanstorpet, midsommarfest vid Rönninge by, julmarknader och slutligen Luciafirande. THF samarbetar med Spelmansgillet, Folkdansgillet, Täbykören, släktforskare samt flera av kommunens förvaltningar.

Forskning och Dokumentation samt information utgör en viktig del av verksamheten. Arkivet är omfattande och består bl a av 3 250 böcker, 5 100 registrerade bilder och en stor samling av forskningsresultat i form av arkivalier.

Hembygdsgården "Ytterbystugan" vid Roslags-Näsby station har, fränsett sommaren, varit full av aktiviteter. På övre våningen har Slöjdgillet sin "vävstuga". På museet vid Rönninge by har "Hem, ljuva hem" visats söndagar under sommarhalvåret i form av tre olika rumsinteriörer från 1900, 1910 och 1920, vilka sågs av 5 547 nöjda besökare. Båtsmanstorpet Runborg i kyrkbyn har visats för 900 skolbarn och 300 vuxna besökare. Torpet har återställts i

Vy från Roslags-Näsby mot Ytterbystugan och Näsbydal, Täby. Foto Henrik Sjögren.

1850-talsmiljö och "befolkats" med en båtsmansfamilj på fyra personer.

För skolan har föreningen under året sammanställt skriften "Täby runt med årskurs 3" samt tillhörande diabilder. Materialet har presenterats för skolledare och distribuerats till skolorna. Utställningar av föremål från hembygds-museet, rundturer med lärare, föreläsningar och exkursioner med skolklasser har stått på föreningens aktivitetsprogram för skolorna.

Fornvårdssektionen: Flyttning av runstensfragment från den starkt trafikerade Frestavägen till huvudbibliotekets atriumgård har visat sig orealistisk, varför underhandlingar med RAÄ pågår för en flyttning antingen till Rönningeby eller Ytterbystugan. Informations-skyltar har under året satts upp vid flera gravfält och kulturminnen. 12 gravfält har inspekterats, några har röjts och andra skall åtgärdas. Arkeologisk utgrävning under ledning av Ann-Sofie

Wigg, RAÄ, har gjorts vid Täby centrum med anledning av dubbelspår på Roslagsbanan. Under året har även arbetet med en kulturstig pågått. Flera träffar med kommun, RAÄ och läns-museet har ägt rum.

Naturvårdssektionen har aktivt medverkat med att upprätta en fungerande skötselplan för Täby kommuns skogsmarker. Planerade nya genomfartsvägar har diskuterats och studerats i fält tillsammans med kommunala representanter. I ett hagmarksområde vid Skålhamra golfbana har aktivt naturvårdsarbete bedrivits. Vid två utåtriktade träffar har "hoten mot täbynaturen" debatterats med bl a kommunalpolitiker. Två utåtriktade vandringar har genomförts i hotade natur- och kulturmarker. Delta-gande i fyra samråd angående byggnadsplaner samt remissyttranden har gjorts. Sektionen har under året erhållit Stockholms läns landstings miljö-stipendium på 35 000 kronor.

Slöjdgillet som har egen styrelse och ekonomi, har bedrivit en omfattande verksamhet med arbetsaftnar, kurser, vävstuga, demonstrationsdagar i Rönninge by, hemslöjdsbutik med försäljning, utflykter, studiebesök, hembygdsdagar och julmarknad, de senare vid Rönninge by.

Tord Tordmar

Vaksala hembygdsförening

Styrelsen har haft protokollförda sammanträden den 21 januari, 15 april, 2 maj, 19 september och den 17 december 1991.

Årsmöte hölls lördagen den 2 mars kl 13.00 i Vaksala församlingshem. Vid det följande samkvämet höll Bernt Karlsson ett uppskattat föredrag betitlat "Med Rasbo kompani i hembygd och på härtåg". Föredragshållaren beskrev det sk yngre indelningsverket; hur det var uppbyggt och hur det fungerade.

Hembygdsdagen firades söndagen den 9 juni 1991. Dagen inleddes med högmässogudstjänst i Vaksala kyrka. Vaksala spelmanslag och kyrkokör medverkade. Kyrkoherde Gunnar Granberg predikade. Omkring 200 personer deltog i gudstjänsten. Efter gudstjänsten fortsatte programmet i församlingshemmet med servering samt musikunderhållning av spelmanslaget. I programmet ingick också ett föredrag hållet av fd hemkonsulenten Signe Andersson,

som talade om "Mat och matvanor förr och nu".

En avslutande del av programmet var förlagt till Lilla skolan, där bla hushållsredskap av äldre modell visades.

Hembygdsföreningens höstmöte hölls onsdagen den 30 oktober i församlingshemmet. Drygt 60 personer hade hörsammat kallelsen och infunnit sig.

Länsantikvarie Karl-Johan Eklund höll ett intressant och uppskattat föredrag rubricerat "Kulturlandskapet och omställningen av jordbruket".

Den 29 maj genomfördes en fältvandring kallad "Ortnamnsvandring – i Ragnar Oldbergs spår". I en uppsats framlade Ragnar Oldberg på 1930-talet en inventering av ortnamn i östra delen av Vaksala socken. Denna uppsats har nu tryckts och utgivits av Vaksala h.f. Vid dagens vandring, som gick från Törneby över Åby och lunda till Jälla, användes nämnda uppsats som vägledning och Wolter Ehn, som ledde vandringen, gav initierade kommentarer till namn och platser. Mycket har förändrats sedan 1930-talet. Många torp och stugor är borta och endast grundstenar markerar platsen. En intressant och lärorik vandring! Ca 40 personer deltog.

Den 12 juni besöktes Björklinge h.f. Där fick vi höra om och se hur man i en oanvänd ladugård (Häst- och kostall samt lada) inrett ett rymligt museum för såväl små som stora nyttoföremål, redskap, verktyg och maskiner. Ett givande studiebesök för de 30 deltagarna.

Årets bussutflykt gick till Birka på

Björkö i Mälaren. Intresset för resan till Birka var stort bland medlemmarna; så stort att två turer gjordes. Första turen gick den 15 juni tillsammans med Danmarks hf och den andra den 3 augusti.

Hembygdsföreningen har även detta år fått mottaga gåvor av olika slag, vilket noteras med stor tacksamhet.

Två småskrifter har under året tryckts och sänts till medlemmarna. Skrifterna är "Vaksala sockens runstenar" och "Ortnamn i Jälla, Lunda och Åby byar". Utgivandet har skett med stöd av stiftelsen Oskar och Inez Ehns minne.

Våren blev kall och blåsig men arbetena vid Lilla skolan startade ändå tidigt.

Det gamla staketet utmed bygatan och vägen mot prästgården revs och ersattes med ett nytt. Det nya staketet blev gediget utfört och då många frivilliga kom blev det färdigt med några kvällar. Under sommaren stod sedan verksamheten stilla.

Museet i Tiondeboden har under sommaren hållits öppet 16 gånger enligt programmet. 8 gånger har det skett i samband med Vaksala kyrkas öppethållande som vägkyrka. Övriga tillfällen efter hembygdsföreningens program samt på begäran från skolklasser och föreningar, varvid Göta Sveidqvist varit ciceron.

Totalt besöktes museet av ca 275 personer.

Lilla skolan har hållits öppen samtidigt som museet. Skolmiljön från seklets början hari huvudsak varit densamma som föregående år. Dock har skol- och

konfirmandkortet kompletterats och de har väckt stort intresse hos besökarna.

Antalet besökare i Lilla skolan uppgick till ca 160 personer.

Ett 20-tal medlemmar har som föregående år hjälpt till med visningar och iordningställande av museet och Lilla Skolan. Några nya föremål kan också noteras till samlingarna.

Museikommittén har sammanträtt ca 10 gånger under året.

Arkivgruppen har som tidigare år medverkat vid utställningar i Lilla skolan.

Studiecirkeln "Den kommunala verksamheten i Vaksala från 1860-talet och framåt i tiden" har fortsatt med läsning av protokoll och analys av förhållanden och åtgärder som de avspeglas i dessa handlingar.

På höstterminen har även protokoll från den kyrkliga verksamheten tagits med i studierna.

Soldatforskningen har pågått under året och kan beräknas fortsätta ytterligare något år.

Styrelsen

Valö-Forsmarks hembygdsförening

Valö-Forsmarks hembygdsförening bildades 1948 och hade vid utgången av år 1991 drygt 270 medlemmar.

Föreningen har sin hembygdsgrd vid Vigelsboäng i Valö. Vid hembygdsgr-

Hembygdsgården i Valö. Vykort.

den finns 11 byggnader varav 9 har flyttats till gården. Den senaste, en lada från Lundsvedja, färdigställdes under 1990. Det största arbetet för närvarande vid hembygdsgården är översyn och vård av byggnaderna och de drygt 3 000 föremål som finns i samlingarna. En inventering pågår varvid vi lägger upp varje föremål på ett kortsystem. Det är ett tidsödande arbete som kommer att pågå några år framöver. Samtidigt restaurerar vi successivt de byggnader som samlingarna finns i.

Föreningstidningen Bygden utkom under våren (nr 46).

Men allt är inte enbart arbete. Vi har årliga traditionella fester som vi arrangerade även 1991. Valborgsmäss firades traditionsenligt med kase, tal och sång. Drygt 150 personer besökte oss den kvällen. Årets spelmansstämma, den 31:a i ordningen, hölls som vanligt den första söndagen i augusti. Nära 70 spelmän och en publik på cirka 300 personer kom. Spel- och dansstuga hölls vid

hembygdsgården under musikveckan i Östhammars kommun. Vårdar för detta arrangemang var Valö spelmanslag.

Två vandringar genomfördes under året. Den första arrangerades vid Vigelso gård med Tore Blom och Gunnar Svensson som guider. Den andra gjordes i det gamla bruket Berking med Arne Ruth och Eric Djurstedt som guider. Båda gångerna var det dåligt väder men trots detta kom mellan 30–40 personer.

Enskilda och grupper besökte under året hembygdsgården, bl a från skolor och PRO-grupper. Valö dansklubb ordnade årets Gökafton vid hembygdsgården efter det att de hade gått kyrkstigen från Valö.

Styrelsen

Vittinge hembygdsförening

Årsmötet hölls i Vittinge församlingshem den 17 mars 1991.

Under året har ett antal resor företagits, bl a till Strömsholms kanal, och som vanligt adventsfirande i Söderbärke kyrka. Båda turerna var välbesökta.

Mycket folk hade samlats till trefaldighetsfirandet den 25 maj med vandring till källan och kaffe i stugan till musik av Roger och Bernt, och sång av Vittingekören.

Kristi Himmelfärds dag den 9 maj företogs en kyrkstigsvandring från

Knubbo till Vittinge kyrka som hade fri-luftsgudstjänst. Få deltagare men en fin promenad och solen värmd skönt mot församlingshemmets vägg under gudstjänsten.

Midsommarfesten den 21 juni hölls traditionsenligt med dans kring midsommarstången och underhållning av spelmannslag och folkdanslag. Servering av kaffe och saft som vanligt.

Sommarfesten den 11 augusti: Rune Seldén kåserade på ett personligt och humoristiskt sätt, Heby squaredansare, Järby spelmannslag, Moingeby folkdanslag, Sten Ås och Mats Wellin underhöll. Hemslöjdsutställning av traktens hantverkare visades och för de minsta hade ordnats en hoppborg som livligt uppskattades. Sedvanlig försäljning av kaffe, läsk och godis.

Föreningen har under året svarat för bilparkering samt kaffe-servering och korvförsäljning vid två auktioner. (Norrgården och Kälkhällen).

Vid hembygdsgårdens norra sida uppsattes gårdesgård. Toaletten är nu färdigbyggd. Underhåll av hus och skötsel av gräsmattor har förekommit i vanlig ordning.

Trivselkvällen den 19 oktober samlade ett 60-tal personer som underhölls med sång och musik av Karl-Åke Elmersjö. Efter kaffepausen visades ca 80 bilder från 20- och 30-talen tagna av Klas Östlin.

Adventsfirande som vanligt lördag före andra advent. I kyrkan sjöng Vittingekören och i församlingshemmet

Eskil Lundström till ackompanjemang av Jarri Edhert.

Sist under verksamhetsåret ordnades Knutsfesten där Elin Lagerkvist berättade om sin far Per Lagerkvist. Mat och tillslutning var god.

Till sist ett stort tack till alla som frivilligt ställt upp och hjälpt till med olika arbeten.

Gösta Johansson

Veckholms pastorats hembygdsförening

Årsmöte hölls den 21 april i Gamla Prästgården. Otto Helander från Torsvi höll föredrag om "Föremål från svunna tider". Trögds Spelmanslag underhöll med låtar i gammal god tradition.

Gamla Prästgården användes många gånger under året; församlingsträffar, kyrkkaffe, barngrupper, syförenings-träffar, hemvärnsträffar. Årsmöten bla Naturskyddsföreningen i Uppsala län, utvärderingsdag för Västerledsskolans personal.

Midsommarafton dans kring stången och på Midsommardagen kyrkkaffe efter gudstjänsten med fanborg.

Styrelsen har också sammanträffat i olika arbetsmöten där bla röjningsarbete i parken har skett för att få fram ljus på både gård och hus.

Många gåvor har föreningen fått under året, bla från. Märta Rhode Norrköping, dotter till Fredrik Berg: "Förar-

beten till boken om Veckholms Hospital” och ritning över Gamla Prästgården innan och efter ombyggnaden. Astrid Juhlin Norrgården Kungs-Husby: sol-datkista och gamla redskap, gamla böcker, Psalmböcker och Nya Testamentet. Lillkyrkaskolan: skolplanscher och diverse skolmateriel.

Vår kvarnmästare har som vanligt visat Väderkvarnen för många intresserade besökare under året.

Julmarknaden som ägde rum lördagen den 7 december samlade som vanligt också en stor skara besökare.

Styrelsen tackar alla för värdefulla insatser under året.

En uppskattad sommarresa till Ånhammar med många deltagare, har också skett under sommaren -91.

Monica Johansson

Vendels hembygdsförening

Styrelsen har under året hållit 6 protokollförda sammanträden. Styrelserepresentanter har dessutom deltagit i sammanträden inför spelmansstämman och slottskonserterna samt träffar som kommunens kulturnämnd ordnat.

Årsmötet hölls den 21 mars i konferensrummet vid Hambergs, Husby.

Under Örbyhusdagarna anordnades tillsammans med Tegelsmora hembygdsförening en gemensam utställning av foton och äldre föremål. Tipsrad på

årtal och andra hembygdsfrågor fanns med. Syftet var i första hand att presentera föreningarnas verksamhet och värva nya medlemmar.

Den 26 maj, i strålände försommarväder gick vårutflykten till Björkö och Birka.

Hembygdens Dag var planerad att äga rum vid Hembygdsmuseet i Allerbäck men fick på grund av regn flyttas till Missionskyrkan.

Traditionellt började dagen med ekumenisk gudstjänst. Till det följande kafet underhöll Vendels spelmanslag. Senare medverkade Ingeborg Klenell från föreningen Släktforskare i Uppland och höll ett engagerande anförande om Indelningsverkets soldater. En mindre utställning kring temat hade också ordnats. Dagen var välbesökt där några även tog en titt på Lantbruksmuseet.

Som vanligt firades midsommarafton i samarbete med Uddnäskretsen. Programmet följde tidigare år med lekar och dans sedan midsommarstången rests, uppvisning av folkdansare från Strömsberg, kaffe och senare gudstjänst.

Under året har två konserter ägt rum på Örbyhus slott i samarbete med kulturförvaltningen i Tierps kommun och Örbyhus slott. Da Capo Big Band från Östhammar med Lill-Bength som solist på dragspel framfördes utomhus i slottsparken. Den 7 juli kunde vi åter hälsa Omnibus kammarblåsare välkomna till Örbyhus slott och deras årliga framträdande i Orangeriet.

Eric Sahlströms spelmansstämma, den 17:e i ordningen genomfördes i vanlig ordning.

Den 20 september med återkomst den 22 september gjordes årets höstutflykt till Åbo i Finland. Där besöktes bland annat Åbo domkyrka och Åbo slott.

Under året har som vanligt grupper och enskilda besökt de olika museerna, främst Båtgravsmuseet. Vi har genom Statens Historiska museer undersökt möjligheterna att på något sätt kunna ersätta de stulna föremålen i Båtgravsmuseet. Från en början lät det ganska hoppfullt att via sponsorer och genom nuvarande Skansenchefen Hans Alfredsson få fram något i samband med världsutställningen i Barcelona 1992. Detta har senare visat sig inte vara möjligt, och kostnader för att framställa formar och nya avgjutningar är alldeles

för höga. Bo Nilsson har under sommaren fällt och målat flaggstången vid Marieberg. I övrigt hade föreningen en ”fejarkväll” i Hembygdsmuseet vid Alerbäck inför Hembygdens Dag.

Även detta år utkom Vendelkråkan lagom till julhandeln. Detta är årgång 15 och innehåller som vanligt en hel del intressant läsning. Vi tackar redaktionskommittén och bidragsgivare till årskriften.

Styrelsen

Vänge hembygdsförening

Styrelsen har under året sammanträtt sex gånger. Under tiden 1 maj–30 september har vi ordnat kaffeservering och visning av byn varje söndag. Verksamheten avslutades med en liten fest.

Besök vid Trefaldighetskällan vid Fiby Trefaldighetsaftonen den 26 maj 1991. Anna-Märta Schmekel, Marianne och Hans Wiktorsson, Kerstin och Gösta Lindgren, Vera Westerberg, Erik Andersson, Gunilla Westerlund, Mats Jansson.

Under sommaren var en utställning med lapp-täcken ordnad. Redskap från Täbyskolan visades i samma lokal (Täbyskolan skänktes av leutenanten Casparsson 2 december 1959, förstördes genom brand 29 januari 1992).

Efter flera års skriftväxling kunde vi äntligen hälsa våra estniska vänner från ön Muhr välkomna. I augusti kunde vi återgälda besöket. Innan ordnade vi en Estlandsafton, där vi berättade och visade bilder och hantverk från ön. På trefaldighetsafton gjorde vi besök vid trefaldighetskällan i Fiby urskog.

En uppskattad och välbesökt musik- och lyrikkväll ordnades i juli. Medverkande var Tore Littmarck och Carin Ax. Kyrkans friluftsgudstjänst var mycket välbesökt.

Många besökare från in- och utland har funnit vägen till Ekeby by. Kryddgården och Törnkullen har fått kärleksfull omvårdnad av Gösta Lindgren.

Föreningen engagerar sig i bevarandet av kulturmiljön: Kyrkan-Prästgården. En kommitté med representanter för olika föreningar i Vänge har bildats för att bevaka handläggningen av detta ärende.

Gåvor, mest från det jordbrukstekniska området jämte gamla fotografier har vi tacksamt tagit emot under året. Tack alla omtänksamma givare!

Anna Märta Schmekel

Värmdö Skeppslags Fornminnes Förening

Årsmötet, som hölls den 25 april i Hemmestaskolan, hade samlat 43 medlemmar. Efter förhandlingarna berättade chefen för Sigtuna museum, Sten Tesch, om de pågående utgrävningarna i staden.

Årets första evenemang var en vandring i Ålstäket och ett besök på Viks gård. Trots dåligt väder hade ett 20-tal tappra personer mött upp.

Bussutflykten till Sigtuna gynnades däremot av strålände vårväder och bussen var fullsatt. Programmet var omfattande: den gamla oskiftade byn Viby, kyrkan, utgrävningarna, museet. Sigtuna hade mycket att bjuda oss. Och den 24 maj i år får vi vänbesök av Sigtuna Hembygdsförening.

Under sommaren var museet öppet som vanligt alla söndagar mellan kl 12 och 14. Ett bra år hade vi med många besökare och med många generösa givare. Ett hjärtligt tack för alla gåvor! Lördagen den 7 september hade vi vår höstutflykt med båt från Saltsjöbaden till Utö. En vacker tur i skärgården fick vi och, genom vår kunniga guide, en roande och lärorik inblick i Utös genom seklerna mångskiftande historia.

Föreningen är representerad inom Miljövårdsrådet och Hembygdsgruppen och bildar tillsammans med andra föreningar, som också värnar om hembygd och natur, den sk Skogsgruppen.

Styrelsen

Västlands hembygdsförening

Styrelsen har under året haft 3 sammanträden varav 1 tillsammans med festkommittén för planering av spelmansstämman. Efter beslut av årsmötet att från vänortskommunen Valgama i Estland inbjuda kvinnlig Ensemble Valga kulturhus gjordes förberedelser för besöket. För att klara kostnaderna när deras valuta var värdelös i Sverige bokades 3 konserter för kören, en på Vesslandia som betalades av kulturnämnden med 3 000 kr, en i missionskyrkan Karlholmsbruk där kollekten överlämnades till kören samt i Västlands kyrka som betalade 2 000 kr. På spelmansstämman insamlades också pengar. Dessa konserter gjorde att kostnaderna klarades och flera fick höra en verkligt fin sång och musik. Spelmansstämman den 11 augusti började med sång av kören från Valga, sången varvades med spel på kantele, ett cittraliknande instrument. En professionell och uppskattad inledning som dock blev störd av begynnande regn så att fortsättningen av stämman måste hållas inomhus. Spelmansstämman genomfördes som vanligt under ledning av Herman Eriksson.

Hembygdsföreningen var som vanligt medarrangör på Karlholmsdagen som i år var besökt av ca 1 000 personer.

Hembygdsföreningen har varit representerad på Fornminnes och Hembygdsförbundets årsmöte.

En dagsutflykt till Hälsingland med besök på Östlings fiskrökeri, Skärså fiskläge med restaurang Albertina och fis-

kemuseum. Färden fortsatte till Trönö där ärkebiskopen Nathan Söderblom föddes och där den gamla 1100-tals kyrkan också besöktes. Sista målet var Växbo kvarn och linberedning med gamla vattendrivna beredningsmaskiner. En fin utflyktsdag fast vädret var kallt och regnigt.

Hembygdsgården har 1991 varit uthyrd 13 gånger, gymnastikgruppen har träffats 20 gånger och föreningens egna sammankomster har varit 23, totalt har hembygdsgården nyttjats 56 gånger.

Syföreningen har som vanligt varit den mest aktiva arbetsgruppen med regelbunda träffar under vinterhalvåret. Julmässan omsatte 38 200:– kr nytt rekord igen. Barnfesten som i år hade ny lekledare Anneli Östman och Anders Andersson på dragspel blev en rolig eftermiddag för de 50-tal barn som samlats. Gårdskommittén har under året svarat för parkskötsel och utfört fler omfattande arbeten, först iordningställdes uppställningsplats för den nyinköpta grässamlaren, sedan kalkades hela hembygdsgården utvändigt samt renoverades och målades fönstren på övre planet. I de två sistnämnda arbetena deltog ett flertal medlemmar.

Arbetsgruppen för inre omvårdnad har svarat för städning, fönsterputsning, visning av hembygdsgården och öppethållande vid uthyrning. Bagarstugekommittén redovisar fullt utnyttjande av bagarstugan. De har för år 1991 höjt avgiften för att kunna klara underhållet, flera åtgärder är nödvändiga för framtid-

da bevarande även utseendemässigt. Festkommittén har varit organisatör av vårfesten för medlemmar den 27 april med bröderna Jakobsson och spelmanslaget som musikanter, en trivselkväll den 9 november med spelmanslaget samt hälsingeresan.

Det gångna året med vänortsbesök omfattande underhållsarbeten samt många aktiviteter ger en förhoppningsfull framtid för föreningen. Med de minskande kommunala bidragen är det värdefullt att veta att alla arbetsgrupper och medlemmar ställer upp och vårdar hembygdsföreningens egendom.

Styrelsen

Älvkarleby hembygdsförening

Under året har förekommit 10 st protokollförda styrelsesammanträden, där vid några tillfällen andra föreningar deltagit. De sk stämmorna (höst och vår) har enligt beslut förlagts till olika platser inom kommunen.

Vårstämman hölls på Nygård, Älvkarleö den 14 april. Här förekom sedvanliga årsmötesförhandlingar, (val m.m.) Efter information av ordförande om föreningens planer under innevarande år, underhöll Succe-blåsarna från Norrtälje, Sören och Sören från Skutskär samt K Holmström Marma. Höststämman var förlagd till församlingshemmet i Älvkarleby. Förutom information om

föreningens olika uppgifter, underhölls det med sång och musik av PRO-kören m.fl. Mellan stämmorna har följande verksamhet ägt rum:

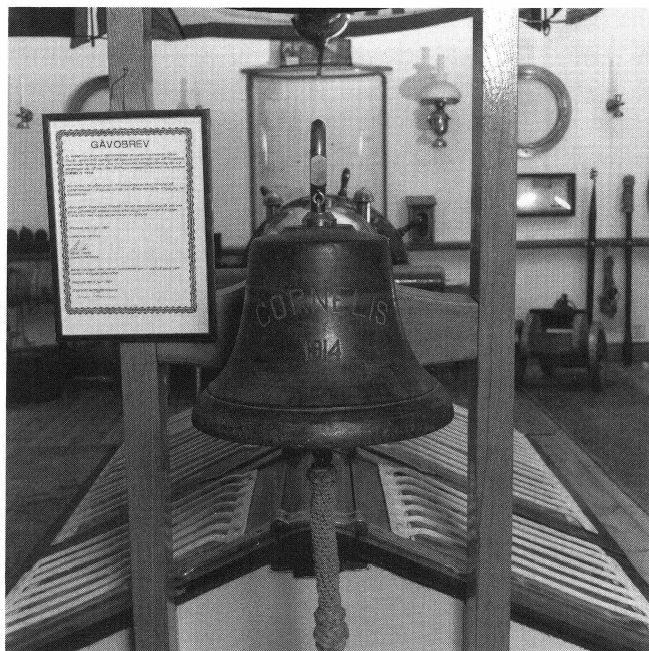
Valborgsmäss firades traditionsenligt på Sandören.

Midsommar: På föreningens festplats restes den mycket originella stången, varefter dans kring densamma vidtogs. Publikrekord noterades. Tillsammans med ett par andra föreningar anordnades den 17 juli en hembygdsdag på Gammelgården. Den ingick i en sk aktivitetsvecka (29). Det dåliga vädret gjorde att resultatet ej blev så lyckat.

Den 3:dje söndagen i augusti anordnades på sedvanligt sätt Byss-Calle-stämman, denna gång kombinerad med hemvändardag. En trivsam tillställning och då särskilt för de ca 200 spelmän som infunnit sig. Besök vid Österlövsta och Söderfors hembygdsföreningar har gjorts. Utflykter som ger mycket i utbyte.

Festplatsen har under sommaren hyrts ut till ÄIK för dansaftnar m.m. Föreningens samtliga hus vid Gammelgården har under sommaren blivit rödfärgade, dessutom har Nedergårdens tak lagts om, en nog så kostsam historia. Dessutom har omfattande reparationsarbete gjorts på festplatsen och dess serveringsutrymmen.

Förutom det som ovan sagts har mycket annat förekommit ex. arkivarbete, uppsyning av flera Älvkarlebydräkter, bevakning av ortsnamn, forskning av båtsmän m.m.

Skeppsklockan från det holländska fartyget Cornelius på plats i Sjöfartsmuseet, Öregrund.

Hembygdsföreningen har under senare delen av året tillfrågats om en medverkan vid återinvigningen av Vattenfalls nya dammar och kraftstation i Älvkarleby. Detta utmynnar i att föreningen beslutat att genomföra ett händelse-spel på Sydkap med titeln "Laxbråk och händelser i seklers falldån". Spelet äger rum den 23 augusti 1992.

Styrelsen vill efter avslutat arbetsår tacka alla hjälpsamma medlemmar.

Bertil Rådebäck

Öregrunds hembygdsförening

Föreningen har under året haft fem styrelsesammanträden samt årsmöte, samtliga protokollförda.

Kristihimmelsfärdsdagen den 9 maj var det friluftsgudstjänst med kyrkkaffe.

Den 26 maj höll Upplands Fornminnesförening sitt årsmöte i Goodtemplargården. Föreningen gjorde även ett besök på hembygdsgården, med landshövding Hans Alsén i spetsen. Efter detta gjordes en rundvandring i staden.

Samma dag var det en folkmusikgrupp som tågade från kyrkan till hembygdsgården där dom underhöll kyrko-

besökarna, hembygdssföreningen bjöd på kaffe.

21 juni hölls vår sedvanliga midsommarfest med dans kring maj-stången, lotterier, fiskdamm och kaffeservering.

Midsomardagen var det friluftsgud-tjänst.

Under jubileumsveckan den 29 juni–7 juli hade föreningens anordnat en fotoutställning i Västertorgsstugan på hembygdsgården. Den 4 juli hade vi besök av musikbussen ingående i kommunens "Musikvecka".

Dagen efter, den 5 juli, fick förening-
en mottaga skeppsklockan som bärgats från det holländska fartyget "Cornelius" som sjönk vid Grundkallen 1922.

Den 18 augusti var det Hembygdens dag med musik, tipsrunda, servering av strömmingssmörgås, öl, läsk, kalvost och kaffe.

I mitten av september hade förening-
en inbjudit klass 6 i Öregrunds skola. Eleverna fick se våra samlingar, vara med att laga kalvost och färskost, samt prova att väva, spinna och nätbindning, sedan visades en del medicinalväxter, som avslutning serverades örtte. På våra arbetskvällar har staketet runt tomten målats, översyn av tak samt en del mindre arbeten utförts. En del omplacering-
ar i Sjöfartsmuseet har gjorts.

Slutligen får styrelsen framföra sitt tack till alla som med arbete, gåvor och intresse stött vår förening.

Styrelsen

Österlövsta hembygdssförening

Verksamheten har under år 1991 varit livlig, förutom årsmötet den 12 mars har 10 protokollförda sammanträden hållits. Dessutom har föreningen sk arbetskvällar varje onsdag, då ett "gäng" trogna medlemmar samlas. Vi hoppas att det blir fler med tiden.

Den 24 april var föreningen värd för en träff med hembygdssföreningar i Tierp, Älvkarleby och Östhammars kom-
muner. Ingeborg Klenell från förening-
en Släktforskare i Uppland orienterade om projektet med inventering av båts-
manstorp. Underhållning av Åkerbypo-
jarna. Nationaldagen uppmärksammas hos oss med att allmänheten ledsagas av Hemvärn och Lottakår i en marsch från torget till Gammelgården, där det hålls tal till landet. I år hölls talet av kyrko-
herde Hans Evan Lundin, därefter bjöds kaffe, sång och musik.

Hembygdsfest anordnades den 1 juli. Gamla och nya bonader visades. Konst-
närer och hantverkare i arbete. En foto-
utställning som visade vår bygd och dess människor i gamla tider, hade iord-
ningställt.

Den 13 september ordnades sillsexa. I år underhöll Sångfåglarna från Örby-
hus, under tiden som glödstekt sill, kalvost och kaffe avnjöts.

Grötfest anordnades den 6 decem-
ber. Birgitta Olsson och Erik Pettersson svarade för underhållningen.

En studiecirkel i släktforskning har anordnats med 11 deltagare. Lennart Jansson har varit cirkelledare.

Bland andra aktiviteter kan nämnas att ett staket, liknande originalmodellen från 1936, påbörjats runt Gammelgården. Timmer har skänkts av medlemmar och sågats av Bengt-Olov Albinsson. Insamling och registrering av fotografier och föremål fortsätter. Planering av en skolsal i en av byggnaderna pågår. Som förstärkning till kassan hyrs Hornbergs-

gården ut till föreningars och privatpersoners fester och kalas.

Genom ett uppoffrande och träget arbete av föreningens medlemmar kan vår hembygds kulturminnen vårdas och bevaras.

Styrelsen